

APOCALIPSIS JA' LI' TS'IBABIL TI C'USITIC CHLAJ TALUC TA TS'ACALE TI I'AC'BAT YIL YU'UN JESUCRISTO TI JUANE

¹ Li vun li'i ja' li' ts'ibabil ti c'usitic chljaj taluc ta ts'acale ti i'albat yu'un Riox ti Jesucristoe. Ti i'albate, vo'otic xa chiyalbotic ti chitunotic yu'une. Yech'o ti istac tal ti yaj'anjele, tal yalbon vo'on li Juanone, ti chitun yu'une. ² Yech'o un chacalbe ava'iic ti ta meel ti li'ac'bat quil scotole, ti ja' iyal ti Rioxe, ti ja' liyalbe ti Jesucristoe.

³ Chich'ic bentsiyon li much'u ta xaptae xchi'uc li much'utic ta xa'iic li c'usitic yalaj Riox li'i mi ta xch'unic li c'usitic li' ts'ibabile. Po'ot xa me xljaj taluc.

Ja' li' yalaj ti lic sts'ibabe svun ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta vucub jteclum ti Juane

⁴ Vo'on Juanon, chajc'oponic tal ta vun vo'oxuc ti ach'unojic sc'op Riox tey ta vucub jteclum ta estado Asiae. Ac'u yac'boxuc crasia ti Jtotic Riox ta vinajele ti tey onox ti c'alal ipas li vinajel bal-amile, cuxul lavie, cuxul ta sbatel osil. Junuc me avo'onic, mu me c'usi xal avo'onic. Ac'u yac'boxuc crasia, ac'u spas ta jun avo'onic ti Ch'ul Espiritu uque ti co'ol xchi'uc vucub c'oc' iquil yo' bu chotol ti Rioxe. ⁵ Ac'u yac'boxuc crasia, ac'u spas ta jun avo'onic ti Jesucristo uque ti yech scotol ti c'usi liyalbotique, ti ja' primero i'ach'ub spat xocon

ti c'alal icha'cuxie, ti ja' tspas ta mantal scotol preserenteetic xchi'uc scotol jyu'eletic li' ta sba balamile. Ja' ti sc'anojotic tajmeque, ja' ti iyac' sba ta milel yo' itoj o li jmultique. ⁶ Ja' ta smantal ti ta jpastic mantal jchi'uctique. Ja' ta smantal noxtoc ti chitunotic yu'un ti Rioxe, ja' ti Stote, chac c'u cha'al itunic ti paleetique. Yech'o ti stuc no'ox ta xquich'tic ta muc' ta sbatel osil ti Cajvaltic Jesucristoe. Ja' tspas mantal ta sbatel osil. Toj lec ti ja' yech chc'ote.

⁷ Ti Cajvaltic Jesucristoe ta toc ta xyal tal. Chil scotol crixchanoetic. Chilic uc ti much'utic ja' yechic chac c'u cha'al ti much'utic ismilic ti Cajvaltic Jesuse. Ti jaylajuntos crixchanoetic li' ta sba balamile ta x'oq'uic ta xi'el ti c'alal xilic ta xyal tal ti Cajvaltic Jesuse yu'un sna'o'jic ti ta x'ac'batic casticoe. Melel ti ja' yech ta xc'ote.

⁸ Ti Rioxe stuc no'ox oy syu'el, ja' scuentainoj scotol. Tey onox ti c'alal ipas li vinajel balamile, cuxul lavie, cuxul ta sbatel osil. “Vo'on ijliques scotol, vo'on chquilbe slajeb noxtoc”, xi.

Ja' li' yaloj ti co'ol xchi'uc crixchano iyil Cajvaltic Jesús ti Juane

⁹ Vo'on Juanon, ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, ti co'ol abol jbatic ta ilbajinele, ti co'ol chispasotic ta mantal ti Jesucristoe, ti co'ol chistsatsubtasbotic co'ontique yo' ti mu xquicta o jbatic ta smalael ti c'usi ora chicuxiotic ta sbatel osile, tey ay yaq'uicon ta jun c'ox bamil ta o'lol mar, Patmos sbi. Yu'un ti tey ay yaq'uicone, ja' ijmulin ti ical a'yuc c'usi yaloj ti Rioxe, ja' ti chac' jcuxlejaltic ti Jesucristoe. ¹⁰ Ja'o ta sc'ac'alil ti

ta jtsob jbatit ta yich'el ta muc' ti Cajvaltic Jesu-cristoe, ta syu'el ti Ch'ul Espíritue ica'i ti oy much'u lisc'opon ta jpate. Tsots ic'opoj, co'ol xchi'uc bu tsots ch-oq'uesinat corneta. ¹¹Ja' yech liyalbe chac li'i:

—Vo'on ijliques scotol, vo'on chquilbe slajeb noxtoc. Li c'usitic chcac' avile, ts'ibao ta vun. Tacbo ech'el li much'utic yich'oijcon ta muc' ta vucub jteclum tey ta estado Asiae. Ja' li jteclum Efesoe, xchi'uc li Esmirnae, xchi'uc li Pérgamoe, xchi'uc li Tiatírae, xchi'uc li Sárdise, xchi'uc li Filadélfiae, xchi'uc li Laodicéae —xiyut.

¹² Lijoyij, ijq'uel ti much'u chisc'opone. Iquil vucub candelero naca oro yilel. ¹³ Ta o'lol yo' bu vuchajtic li vucub candeleroe iquil ti oy much'u tey va'ale, co'ol xchi'uc crixchano yilel. Nat sc'u' xtolet c'alal yoc. Oy c'usi chucul ta sti' yo'on naca oro yilel. ¹⁴ Li stsatsal sjole sac tajmec, co'ol xchi'uc saquil tsots yilel. Li sbec' sate xleblajet tajmec, co'ol xchi'uc lebc'oc' yilel. ¹⁵ Li yoque sts'ayts'on tajmec, co'ol xchi'uc covre yilel c'alal c'aq'uem xa scotol li yic'ubale. Tsots tajmec chc'opoj, co'ol xchi'uc bu xpomomet muc'ta uc'um. ¹⁶ Stomoj ta sbats'ic'ob vucp'ej c'anal yilel. Chloc' tal espada ta ye yilel. Lec juxbil xcha'jotol ye li espadae. Sjunlej li sate oy xjobal, co'ol xchi'uc xjobal c'ac'al yilel.

¹⁷ Ti c'alal iquile, liyal ta lum tey ta yoc, co'ol xchi'uc chamem licom. Listij ta sbats'ic'ob, ja' yech liyalbe chac li'i:

—Mu xaxi'. Vo'on ijliques scotol, vo'on chquilbe slajeb noxtoc. ¹⁸ Vo'on ti cuxulon ta sbatel osile. Licham pero licha'cuxi. Lavie cuxulon ta sbatel

osil. Vo'on jcuentainoj scotol. Vo'on chcal ti much'u ta xchame. Vo'on chcal ti bu ta xbat li xch'ulelique. ¹⁹ Ts'ibao ta vun li c'usitic chavile xchi'uc li c'usitic chava'ie, xchi'uc li c'usitic ta to xava'i, ta to xavil ta ts'acale. ²⁰ Li vucp'ej c'anal li' jtomoj ta jbats'ic'ob chavile xchi'uc li vucub candelero ti naca oroe, chacalbe c'usi seña yu'un mu xana'. Li vucp'ej c'anale ja' seña li vucvo' ti ta xchanubtasic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta vucub jteclum ta estado Asiae. Li vucub candeleroe ja' seña li much'utic ta xchanubtasatic ta vucub jteclume —xiyut ti Cajvaltic Jesucristoe.

2

Ja' li' yaloj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Efesoe

¹ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Efesoe ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse ti stomoj ta sbats'ic'ob vucp'ej c'anal iquile, ti tey xva'et ta o'lol yo' bu vuchajtic li vucub candeleroe, ja' yech chayalbeic chac li'i: ² Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Jna'oj ti lec chatunic cu'une xchi'uc ti icuch avu'unic scotol li ilbajinele. Xchi'uc ti mu xa xac'an xachi'inic li much'utic chopol sjolique. Yu'un avilic xa c'u x'elan li much'utic chalic jc'op ti yalojique, ja' avilic o ti yech no'ox tsnopic ti c'usitic chalique.

³ Avac' avocolic cu'un pero icuch avu'unic, muc xapaquic. Lec latunic cu'un, muc xavicta abaic yu'un sjunul to'ox avo'onic ac'anojicon.

⁴ Lavie mu xa sjunuluc avo'onic ac'anojicon. Ja'

chopol chquil. ⁵ Yuleso ta ajolic ti c'u to'ox x'elan ac'anojicon ti c'alal lic ach'unique. Ictaic spasel li c'usitic chopole; ja' pasic chac c'u cha'al apasic to'oxe. Mi mu xavictaic spasel li c'usitic chopole, ta me xital ta ora, chtal jloq'ues li candeleroe yo' xch'ay o ta jmoj li jc'op tey ta alumalique. ⁶ Pero oy to c'usi lec chapasic chquil. Yu'un chopol chavilic c'usi tspasic li jnicolaítaetique ti chayalbeic ti xu' to xapasic li c'usitic chopole. Ja' yechon uc chopol chquil. ⁷ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espíritue. Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele, ta xcac'be slo'ic li sat te' li' ta vinajele ti ta xcuxiic o ta sbatel osile, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

Ja' li' yaloj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Esmirnae

⁸ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Esmirnae ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse ti ja' isliques scotole, ti ja' chilbe slajeb noxtoque, ja' ti ichame, ti icha'cuxie, ja' yech chayalbeic chac li'i: ⁹ Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Jna'oj ti abol abaic ta ilbajinele, ti ch'abal xa c'usuc avu'unique. Pero jc'ulejoxuc chquil. Jna'oj noxtoc ti chopol c'usi chayalbeic li jayvo' jurioetic ti jt'ujojic ti yalojique. Pero muc bu jt'ujojic, yu'un mu xch'unic ti vo'on ijtojbe smulique. Ja' xch'amaltac li Satanase. ¹⁰ Mu me xaxi'ic o li ilbajinel ti chtal ta ts'acale. Ja' yabtel li pucuje ti

chastiq'ueic ta chuquel jlomuque yu'un tsq'uelic mi j'ech'el ach'unojic ti vo'on Avajvalicone. Pero jayib no'ox c'ac'al ti abol abaique. Ich'icon o me ta muc' c'u cha'al xachamic oe, yu'un chcac' cuxlanic ta sbatel osil. Ja' atrofeic ya'el. ¹¹ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espíritue. Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele, mu xa bu ta xchamic ta xcha'ech'elal, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

Ja' li' yaløj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Pérgamoe

¹² Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Pérgamoe ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse ti iquil iloc' espada ta yee ti lec juxbil xcha'jotol yee, ja' yech chayalbeic chac li'i: ¹³ Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Jna'oj ti tey nacaloxuc yo' bu ta xch'unbat tajmec smantal li Satanase. Ac'u mi abol abaic ta ilbajinel pero avich'ojicon onox ta muc'. Muc xavicta abaic ti c'alal imile ti Antípase ti sjunul yo'on iyal a'yuc c'usi caløj yo' bu nacaloxuque, yo' bu ta xch'unbat tajmec smantal li Satanase. ¹⁴ Pero oy to c'usi chopol chapasic chquil. Yu'un lec chava'iic ti tey achi'uquic ti much'utic ta xchanubtasvanic ta spasel c'usi chopol chac c'u cha'al ispas ti Balaam ti ta vo'nee. Ti Balaame ja' ixchanubtas ti preserente Balaque ti c'uxi xu' slo'lo li j'israeletique yo' ti xlic sti'ic o ti ti'bol smotoninoj yajsantoic ti yan

crixchanoetique, yo' ti xlic sa' o yantsique. ¹⁵ Ja' no'ox yech tey to achi'uquic noxtoc li much'utic ja' yech ta xch'unic chac c'u cha'al xch'unojic li jnicolaïtaetique ti chopol chquilique. Yu'un chayalbeic ti xu' to xapasic li c'usitic chopole. ¹⁶ Nutsic loq'uel. Mi mu xanutsique, ta me xital ta ora. Chtal jmilic ta espada ti chloc' ta quee. ¹⁷ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espiritue. Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele, ja' chcac'be sve'ic li mana tey nac'bile, mu xa c'usi yan tsc'anic o ta sbatel osil. Ta xcac'beic noxtoc jp'ej saquil ton. Li ton ta xcac'beique ja' tey ts'ibabil yach'biic ti muc much'u yan xojtiquine. Stuc no'ox xojtiquinic ti much'utic chcac'bee yo' sna'ic o ti ja' jch'amaltac ta sbatel osile, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

Ja' li' yaløj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Tiatirae

¹⁸ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Tiatirae ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Xch'amal Rioxe ti iquil xleblajet tajmec li sbec' sate chac c'u cha'al li lebc'oq'ue, ti sts'ayts'on tajmec yoc chac c'u cha'al li covre c'alal c'aq'uem xa scotol li yic'ubale, ja' yech chayalbeic chac li'i: ¹⁹ Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Jna'oj ti chac'uxubinvanique, ti ach'unojic ti vo'on ijtoj amulique, ti chacoltavanique, ti chcuch avu'unic li ilbajinele, ti lec chatunic cu'un lavie. Ti ta ba'yie

ma'uc to'ox yech latunic. ²⁰ Pero oy to c'usi chopol chapasic. Yu'un chavaq'uic chanubtasvanuc li antse ti chal jc'op ti yaloje. Pero ma'uc yech li c'usi chale. Ja' yech ta spas chac c'u cha'al ispas ti Jezabel ti ta vo'nee, yu'un ja' ta slo'lo li much'utic ja' tspasic li c'usitic ta jc'ane. Yu'un ja' tsc'an ti chlic sa'yantsique, ti chlic sti'ic li ti'bol smotoninoj santoetique. ²¹ Ijmala xa mi chicta li c'usitic chopol tspase, pero mu xicta, yu'un ja' no'ox ta yo'on spasel li c'usitic chopole. ²² Chacalbeic, li ants chcale ac'u ipajuc yo' xpuch'i oe. Ja' tsto'j ti chopol c'usi tspase. Ja' no'ox yech ti much'utic ixch'unic c'usi iyal li antse, mi mu xictaique, ta xcac'beic castico uc. ²³ Yan ti much'utic quiloj onox ti mu xictaic c'usi chal li antse, ta xchamic yo' xilic o li much'utic yich'ojicon ta muq'ue ti ca'yoj scotol li c'usitic chanopique, ti quiloj c'u x'elán lavo'onique. Ti c'u x'elán chapasic jujune ja' yech atojol chacac'beic. Mi lec li c'usitic chapasique, ja' no'ox yech lec atojolic. Mi chopol li c'usitic chapasique, ja' no'ox yech chopol atojolic. ²⁴ Vo'oxuc ti tey nacaloxuc ta Tiatirae ti muc bu ach'unojic c'usi chal li antse, ti muc bu ach'unojic noxtoc ti chalic ti tsc'an chava'iic c'u x'elán yo'on li Satanase, lec ti mu xach'unique. Yech'o un mu c'usi yan chacalbeic. ²⁵ Yechicoxuc o me ti c'u cha'al xital oe. ²⁶ Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele, ti naca lec c'usitic tspasic ti c'u cha'al xchamic oe, ja' chcac'be tsots yabtelic. Ja' ta scuentainic scotol crixchanoetic ta sjunlej balamil. ²⁷ Ja' chac c'u cha'al yac'ojbon tsots cabtel li Jtote, ja' no'ox yech chcac'be tsots yabtelic uc. Ja' ta spasic ta mantal scotol crixchanoetic

ta sjunlej balamil. Ta xch'unbat smantalic. Li crixchanoetique mu xa xu' stoy sbaic. Ja' chac c'u cha'al xich' voq'uel p'in ti toj lilijel chc'ote, yu'un ta xch'unic ti c'usitic ch-albatique. ²⁸ Ti much'utic chcac'be tsots yabtele chcaq'uic ta ich'el ta muc' chac c'u cha'al ich'bilon ta muq'ue. ²⁹ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espiritue, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

3

Ja' li' yaløj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Sardise

¹ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Sardise ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse ti istac ech'el ta vucub jteclum ti Ch'ul Espiritue, ti stomoj vucp'ej c'anale, ja' yech chayalbeic chac li'i: Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Ti avalojique, lec ach'unojic pero ma'uc yech. Co'ol xchi'uc chamemoxuc chaquilic. ² Nopic c'u xa'elanic. Yu'un muc bu chapasic chquil ti c'usi lec chil ti Rioxe. Pasic xa me, yu'un me po'ot xa xch'ay xava'iic. ³ Yuleso me ta ajolic c'u x'elan la'albatic ti c'alal lic ach'unique. Ja' me yech xach'unic o. Ictaic xa ti xa'elanique. Mi mu xavictaique, chacac'beic castico. Mu xana'ic c'usi ora chtal cac' castico chac c'u cha'al mu xana'ic c'usi ora chtal j'elec'. ⁴ Pero oy jayvo' ti tey achi'uquic ta Sardise ti ch'abal yic'ubal sc'u'ic ya'el chquile yu'un mu sna' sa' smulic. Yech'o un

chixchi'inic ta sbatel osil. Ta xcac'be slapic saquil c'u'ul, ja' seña ti lec yo'onic ta sbatel osile. ⁵ Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele chcac'be slapic saquil c'u'ul, ja' seña ti lec yo'onic ta sbatel osile. Muc bu ta jtup'be sbiic ta vun yo' bu ts'ibabil sbiic scotol ti much'utic ta xcuxiic ta sbatel osile. Jamal chcal ta stojol li Jtote xchi'uc ta stojol li yaj'anjeltaque ti ja' jch'amaltaque. ⁶ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espíritue, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

Ja' li' yaløj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Filadélfiæ

⁷ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Filadélfiæ ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse mu sna' sa'el smul. Scotol li c'usitic chale yech. Ja' chac c'u cha'al iscuentain Jerusalén ti David ti ta vo'nee, ja' yech scuentainoj vinajel ti Cajvaltic Jesuse. Stuc no'ox xu' tsjam, muc much'u xu' tsmac. Stuc no'ox xu' tsmac, muc much'u xu' tsjam. Ja' yech chayalbeic chac li'i: ⁸ Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Ac'u mi muc bu epoxuc, pero j'ech'el avich'ojicon ta muc'. Yu'un jamal chavalic ti vo'on ijtoj amulique. Yech'o un más chajcoltaic ta yalel a'yuc. Muc much'u xu' chaspajesic. ⁹ Oy jlom jurioetic chalic chac li'i: Quich'ojtic ta muc' ti Rioxe, xiic pero tsnopic yu'un ja' stotinojic li Satanase. Chascrontainic. Pero chcac' ti ac'u yich'oxuc ta muq'ue yo' xilic

o ti ta melel ti jch'amaloxuque, ti jc'anojoxuc tajmeque. ¹⁰ Yu'un muc xavicta abaic ti c'alal ataic ilbajinel ta jcuentae, yech'o un mu xa bu chacac'beic castico ti c'alal sta yora chcac'be castico scotol crixchanoetic li' ta sba balamile ti c'alal ta jq'uelbe c'u x'elan yo'onique. Yu'un tsots tajmec li castico ta xtale. ¹¹ Po'ot xa xisut tal. Yechicoxuc o me yo' ti mu xbat o ta yan latrofeic ti chacac'beique. ¹² Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele ja' chba xchi'inic ta sbatel osil li Cajvale. Mi ja'uc xa xloq'uic ta jmoj. Li sbi li Cajvale ta jts'ibabe ta sti'baic xchi'uc sbi li slumale, ja' ti ach' Jerusaleme, ti chlic tal ta vinajel yo' bu li Cajvale. Ta jts'ibabe ta sti'baic noxtoc li cach'bie. ¹³ Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espíritue, xayutic ti Cajvaltic Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

Ja' li' yaloj c'usi its'ibabatic ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ta jteclum Laodicéae

¹⁴ Ti Cajvaltic Jesuse liyalbe noxtoc:

—Li yajchanubtasvanejic li much'utic yich'ojicon ta muc' ta jteclum Laodicéae ja' yech xats'ibabe ech'el chac li'i: “Ti Cajvaltic Jesuse ti yech scotol li c'usi chale, ti ja' ispas scotol li c'usitic oye, ja' yech chayalbeic chac li'i: ¹⁵ Li vo'one jna'oj scotol li c'usitic chapasique. Quiloj ti mu sjnuluc avo'onic avich'ojicon ta muq'ue. Ja' no'ox ti mu xa xaco'olaj achi'uquic li much'utic muc bu yich'ojicon ta muc' ta jmoje. Mi chavich'icon ta muq'ue, ja' tsc'an ti sjnul avo'onic chavich'icon ta muq'ue. Yan mi xhibet avo'onique, más lec mu

xavich'icon ta muc'. ¹⁶ Lavi mu sjunuluc avo'onic avich'ojicon ta muq'ue, lavi mu xavictaicon ta jmoje, mu xajc'anic ti ja' yechoxue. ¹⁷ Yu'un chavalic chac li'i: Li vo'one quich'oj ta muc' ti Cajvaltique. Mu c'usi ti mu jna'e, jna'oj scotol, xachiic, pero mu xana'ic ti abol abaic chaquilique. Ma'satoxuc chaquilic yu'un mu xavilic ti chopol li c'usitic chapasique. T'analoxuc chaquilic yu'un muc bu lec avo'onic. ¹⁸ Yech'o ti chacalbeic ti ich'icon me ta muq'ue yo' ti jpas o ta jun avo'onique, yo' ti jc'u lejoxuc o chaquilique. Ta jlecubtas avo'onic, co'ol xchi'uc chalapic saquil c'u'ul ya'el, yo' mu xaq'uexavic oe yu'un mu xa bu t'analoxuc ya'el. Ta jpoxta ya'el lasatique yo' xavilic o li c'usitic lec ta pasele. ¹⁹ Li much'utic jc'anoje ta xcalbe mantal. Mi mu xixch'unbee, ta jtsits. Yech'o un ti c'alal chacalbeic mantale, sjunuluc me avo'onic xach'unic. Ictaic spasel li c'usitic chopole. ²⁰ Li vo'one tey chajc'o ponc ta avo'onic, co'ol xchi'uc li much'utic ta xc'opoj ta ti'nae. Li much'u cha'i ti vo'on ta jc'opone, ochan tal, mi xie, chi'och. Tey ta jchi'in o. Jun co'on jchi'uc. ²¹ Ti much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele ja' chixchi'anic ta pasmantal chac c'u cha'al li' xa jchi'uc ta pasmantal li Jtote yu'un icuch xa cu'un scotol. ²² Ti much'utic cha'iic ti c'alal chich' q'uelel li vun li'i yo' bu chatsob abaique, ac'u xch'unic mi oy c'usi ch-albatic yu'un li Ch'ul Espiritue, xayutic ti Cajvaltuc Jesucristoe”, xi xats'iba ech'el —xiyut.

4

Ja' li'yaloj ti ich'bil o ta muc' tey ta vinajel ti Rioxe

¹ Ts'acal to iquil noxtoc ti jamal jun ti'na ta vinajele. Ti Cajvaltíc Jesuse ti ba'yi lisc'opone, ti co'ol xchi'uc corneta c'alalic'opoje, ja' yech liyalbe chac li'i:

—Muyan tal. Chcac' avil ti c'usitic chlaj taluc ta ts'acale —xiyut.

² Ta syu'el ti Ch'ul Espíritue tey va'alon ta vinajel c'alal ica'ie. Iquil jcot muc'ta chotlebal, lelec sba meltsanbil. Ja' tey chotol ta spas mantal ti Rioxe.

³ Ti Rioxe oy xjobal co'ol xchi'uc xjobal jaspeton xchi'uc cornalina-ton, tsojtsojtíc li xjobale. Yo' bu li muc'ta chotlebale oy me'q'uinubal, pero naca yox li xjobale. Co'ol xchi'uc xjobal esmeralda-ton. ⁴ Ta sjoyob li muc'ta chotlebale iquil ti oy tey veinticuatro chotlebale. Tey chotajtic veinticuatro moletic. Naca sac sc'u'ic. Slapoj scoronaic co'ol xchi'uc oro yilel. ⁵ Yo' bu chotol ti Rioxe xleblajet chloc' chavuc. Oy c'usi yan xal tajmec ica'i noxtoc. Ta yichon ti Rioxe oy tey vucub c'oc'. Li vucub c'oq'ue ja' seña ti Ch'ul Espíritu ta vucub jteclume. ⁶ Ta yichon ti Rioxe iquil noxtoc ti oy c'usi teye, co'ol xchi'uc mar yilel, xlebebet tajmec, co'ol xchi'uc li nene.

Ta spat xocon li muc'ta chotlebale oy tey chanvo' ti ep ta p'ej sate. Oy sat ta spat sjolic noxtoc. ⁷ Li june co'ol xchi'uc león. Li june co'ol xchi'uc becerro. Li june co'ol xchi'uc sat crixchano li sate. Li june co'ol xchi'uc xic, chvil xa yilel. ⁸ Oy vaquib xic' jujun. Oy satic noxtoc ta sjunlej li spat xoconique, xchi'uc ta xiq'uic. Oy sat ta yolon li xiq'uique xchi'uc ta sba. Ta c'ac'al ac'ubal ja' yech chalic chac li'i:

Stuc no'ox lec li Cajvaltique, mu sna' sa'el smul.

Stuc no'ox oy syu'el.

Tey onox ti c'alal ipas li vinajel balamile,
cuxul lavie, cuyul ta sbatel osil,
xiic yo' bu ti Rioxe.

⁹⁻¹⁰ Ti c'alal chich'ic ta muc' ti Rioxe ti cuyul oe,
ti ja' tspace mantal ta sbatel osile, ti c'alal “colaval”
xutique ja'o tsquejan sbaic, tsnijan sbaic ta yichon
Riox li veinticuatro moletique yu'un chich'ic ta
muc' uc. Ta sloc' li scronaigue, tey chaqu'ic ta
yichon ti Rioxe ti cuyul ta sbatel osile. Ja' yech
chalic chac li'i:

¹¹ Vo'ot Cajvaloticotic, vo'ot Rioxot ti
quich'ojoticotic ta muq'ue.

Ja' yech smelol ti chaquich'ticotic ta muq'ue,
ti chcalcicotic ti atuc no'ox oy ayu'ele,
yu'un vo'ot apasoj scotol li c'usitic oye
yu'un ja' ac'an ti oyuque,
xutic ti Rioxe.

5

*Ja' li'yaloj c'u x'elan ti balbil vune xchi'uc ti co'ol
xchi'uc ch'iom tot chij ti Cajvaltic Jesuse*

¹ Ti Riox tey chotol ta muc'ta chotlebale, iquil
ti stomoj ta sbats'ic'ob jlic balbil vune, ts'ibabil
xcha'jotol. Oy vucub spac' yo' mu xjilch'uj o sli-
cleje. ² Iquil noxtoc jun anjel ti oy tajmec yipe.
I'avan:

—¿Much'u ti naca lec c'usi spasoje ti ja' xu'
stotsbe spac' li vune yo' xjilch'uj oe? —xi.

³ Pero muc much'u xu' sjilch'un li vune, mi ja'uc
li much'utic tey ta vinajele, mi ja'uc li much'utic
li' ta sba balamile, mi ja'uc ti much'utic chamemic
xae. Yech'o ti muc much'u xu' sq'uel c'usi yaloj

li vune. ⁴ Ja'o lic oq'uiicon yu'un muc much'u lec c'usi spasoj ti xu' sjilch'un li vune, ti xu' sq'uel c'usi yaloje. ⁵ Oy jun li veinticuatro moletique ja' yech liyalbe chac li'i:

—Mu xa'oc'. Oy much'u ti oy tajmec yip chac c'u cha'al li leone. Ja' jun achi'ilic ta israelal, ja' smom ti Judá ti ta más vo'nee. Ja' smom ti David ti ta vo'nee. Ja' icuch yu'un scotol, yech'o ti ja' xu' stotsbe svucubal spaq'ue, ja' xu' sjilch'un li vune —xiyut.

⁶ Oy tey cotel iquil jcot ch'iom tot chij ta o'lol yo' bu ti Rioxe, yo' bu li chanvo'e, yo' bu li veinticuatro moletique. Li ch'iom tot chije tey seña ta spat xocon ti imilee pero icha'cuxi. Ja' seña ti ja' ti Cajvaltíc Jesuse. Oy vucub xulub, oy vucp'ej sat, ja' seña ti Ch'ul Espíritue ti itaque tal ta sjunlej balamile. ⁷ Li ch'iom tot chije ja' ba stsac li vune ti tey stomoj ta sbats'ic'ob ti Rioxe. ⁸ Ti c'alal istsaque, li chanvo'e xchi'uc li veinticuatro moletique isquejan sbaic ta yoc li ch'iom tot chije, ja'o isnijan sbaic noxtoc. Li veinticuatro moletique oy yarpaic xchi'uc jujun sp'isic, naca oro yilel. Li sp'isique noj ta bec'tal pom. Li bec'tal pome ja' seña ti ta sc'oponic Riox li much'utic xch'amaltac Riox li' ta sba balamile. ⁹ Isq'uevujintaic jcoj ach' q'uevuj. Ja' yech chal chac li'i:

Ja' yech smelol ti vo'ot chavich' li vune,
ti chatotsbe li spaq'ue,
yu'un vo'ot avac' aba ta milel.

Ta ach'ich'el amanoticotic, vo'oticotic ti chitunoticotic xa yu'un ti Rioxe,
jcotolticotic ti jaylajuntos jts'unbalticotic ta sba balamile,

ti jaylajuntos jc'opticotique,
ti butic nacional nacaloticotique.

¹⁰ Vo'ot ta amantal ti chajchi'inticotit ta pasmantale,
ti chitunoticotit yu'un Riox chac c'u cha'al ti paleetique.

Ja' tey ta jpastic mantal ta balamil,
xi li sq'uevujique.

¹¹ Iquil, ica'i ti ep chc'opoj anjeletic ta sjoyob yo'bu ti Rioxe, yo' bu li chanvo'e, yo' bu li veinticuatro moletique. Li anjeletique ep tajmec, mu jna'tic jayib millón. ¹² I'avan scotolic:

Ti iyac' sba ta milél li ch'iom tot chije,
ja' yech smelol ti chich' tsots yabtele.
Stuc no'ox tspas mantal.

Ja' yu'un scotol li c'usitic oye.
P'ij tajmec, stuc no'ox oy syu'el.

Ich'bil ta muc'.
Stuc no'ox “colaval”, x'utat, xiic.

¹³ Ica'i noxtoc ti ic'opoj scotol li much'utic tey ta vinajele xchi'uc li much'utic li' ta sba balamile, xchi'uc ti much'utic mucajtic ta balamile xchi'uc ti much'utic ichamic ta mare. Iyalic scotolic:

Oy slequilal li Rioxe ti tey chotol ta muc'ta chotlebale, xchi'uc li ch'iom tot chije.

Ch-ich'e ta muc' ta sbatel osil.
Stuc ta spas mantal ta sbatel osil, xiic.

¹⁴ —Toj lec ti ja' yech chc'ote —xiic li chanvo'e.

Li veinticuatro moletique isquejan sbaic, isnijan sbaic ta yichon ti Rioxe ti cuxul ta sbatel osile, iyich'ic ta muc'.

6

Ja' li' yaloj ti iyil ti Juane ti c'usitic ic'ot ti c'alal itots jujun spac'obil ti vune

¹ Li ch'iom tot chije iquil ti istotsbe jun spac' li balbil vune. C'alal istotse, li chanvo'e ica'i ti ic'opojic june. C'alal ic'opoje, co'ol xchi'uc x'avan chavuc ica'i.

—¡La' q'uelavil! —xiyut.

² Iquil ti oy much'u scajlebinoj tal jcot saquil ca'e, stomoj sp'ilomte'. Iquil i'ac'bat scorona noxtoc, ja' seña ti ta scuentain li crixchanoetic ta sba balamile. Ja'o lic slo'lo li crixchanoetic ta sba balamile. Ta xch'unbat ti c'usi chale.

³ Li ch'iom tot chije istotsbe noxtoc li xchibal xa spaq'ue. C'alal istotse, ica'i ti ic'opojic otro jun li chanvo'e, ja' li co'ol xchi'uc becerroe.

—¡La' q'uelavil! —xiyut.

⁴ Iquil ti oy much'u scajlebinoj tal jcot tsajal ca'e. Ja' yabtel ti ta socbe sjol li crixchanoetic li' ta sba balamile yo' xlic scrontain o sbaique, yo' xlic smil o sbaique. I'ac'bat ech'el jun muc'ta espada.

⁵ Li ch'iom tot chije istotsbe noxtoc li yoxibal xa spaq'ue. C'alal istotse, ica'i ti ic'opojic otro jun li chanvo'e, ja' li co'ol xchi'uc sat crixchano sate.

—¡La' q'uelavil! —xiyut.

Iquil ti oy much'u scajlebinoj tal jcot ic'al ca'e. Slicoj tal slibra. ⁶ Ica'i ti oy much'u ic'opoj tey ta o'lol li chanvo'e, iyalbe li much'u cajal ta ca'e:

—Ba soco li trigoe xchi'uc li cebadae yo' mu xbeq'uin o leque, yo' xtoy o stojole. Li jun kilo trigoe ja' yech stojol chc'ot chac c'u cha'al li tojolil ta jun c'ac'al abtele. Yan li cebadae oxib kilo xtoj o li jun c'ac'al abtele. Li te'el olivae xchi'uc li te'el

uvae, mu me xasoc yo' ti mu xtoy o stojol li aceitee xchi'uc li ya'lel uvae —x'utat.

⁷ Li ch'iom tot chije istotsbe noxtoc li xchanibal xa spaq'ue. C'alal istotse, ica'i ti ic'opojic otro jun li chanvo'e, ja' li co'ol xchi'uc xic ti chvil xa yilele.

—¡La' q'uelavil! —xiyut.

⁸ Iquil ti oy much'u scajlebinoj tal jcot c'anal ca'e. Jmilvanej, xi sbi. Oy much'u yan tey tijil tal ta spat, c'otebal xi sbi. Ja' seña ti ta c'otebal chbatic ti much'utic ta xmilatique. Li crixchanoetic li' ta sba balamile, mi oy chanmil ta jun jteclume, ta xlaj jmil, oxmil ta xcom. Ja' yech chc'ot ta sjunlej balamil. Jlom chlajic ta ac' c'oc', jlom ta xchamic ta vi'nal, jlom ta xchamic ta chamel, jlom ta xlajic ta bolom.

⁹ Li ch'iom tot chije istotsbe noxtoc li yo'obal xa spaq'ue. C'alal istotse, iquil ti tey xch'ulelic ta yolon xchic'obil smoton Riox ta vinajel ti much'utic ja' imilatic o li sc'op Rioxe, ja' ti jamal iyalic ti xch'unojique. ¹⁰ I'avanic:

—Cajval, vo'ot ti mu xana' xasa' amule, ti chc'ot c'usi avaloje, ¿c'u to ora chavac'be castico li much'utic lismiloticotic ti teyic to ta balamile? —xiic.

¹¹ Iquil ti i'ac'batic sac sc'u'ique, ja' seña ti lec yo'onic ta sbatel osile. I'albatic noxtoc ti ac'u to smalaic jliqueluque.

—Ja'to mi its'aqui ti jayvo' achi'iltaque ti caloj chmilatic chac c'u cha'al lamilatique, ja' li much'utic ta to xtunic cu'un uque, ja'to ta xcac'beic castico li much'utic lasmilique —x'utatic.

¹² Li ch'iom tot chije istotsbe noxtoc li svaquibal xa spaq'ue. C'alal istotse, ja'o i'ech' tsots niquel li' ta balamile. Imac sat li c'ac'ale, co'ol xchi'uc ic'al poc' yilel. Li jch'ulme'tique itsajub, co'ol xchi'uc ch'ich' yilel. ¹³ Li c'analetique laj p'ajuc yalel tal ta balamil, co'ol xchi'uc xlilij ta ic' li sat ic'uxe. ¹⁴ Li vinajele isbal sba co'ol xchi'uc jbaltic vun, isacch'ay. Scotol li vitsetique xchi'uc li c'ox balamiletic ta o'lol mare, ijel yav. ¹⁵ Li preserenteetic li' ta sba balamile, xchi'uc li xchi'iltac ta melt-sanejc'ope, xchi'uc li jc'uuletique, xchi'uc li capitán solteroetique, xchi'uc li tsatsal viniquetique, xchi'uc li mozoiletique, scotol li crixchanoetique iquil ti isnac' sbaic ta yut nail ch'enetique xchi'uc ta yolon tontic ta vitsetique. ¹⁶ Ja' yech iyalic chac li'i:

—Capem xa cu'untic ti Rioxe xchi'uc ti ch'iom tot chije. Más lec chac jinuc tal ta jbatc li vitsetique li tonetique yo' mu xa xca'itic o li castico ti chiyac'botique. ¹⁷ Yu'un ista xa yora ti chiyac'botic tsots casticoe, mu xa much'u xcuch yu'un —xiic.

7

Ja' li' yaloj ti chich' seyo ta sti'baic ciento cuarenta y cuatro mil ti j'israeletique

¹ Ts'acal to iquil chanvo' anjel ta vinajel tey va'ajtic ta xchanjechel li balamile. Ja' spajesoic li iq'ue yo' mu xtal o ic' li' ta sba balamile xchi'uc ta mare. Mi ja'uc jtec' te' muc bu chbac'. ² Iquil ti iloc' tal otro jun anjel ta loq'ueb c'ac'ale, ja' yich'ojbe seyo ti Riox cuxul ta sbatel osile. Tsots iyapta li chanvo' xchi'iltac tey va'ajtic ta xchanjechel li

balamile, ti yich'oj tsots yabtelique. Ja' xu' soquic li balamile xchi'uc li mare.

³ —Mu to me xasoquic li balamile, xchi'uc li mare, xchi'uc li te'etique. Ja'to c'alal xljaj cac'be seyo ta sti'baic li much'utic ta spasic li c'usitic ta sc'an li Cajvaltique, ja'to xu' xasoquic —x'utatic li chanvo'e.

⁴ Ica'i ti jayvo' iyich' seyo ta sti'baique, ciento cuarenta y cuatro mil ti naca jchi'iltac ta israelale.

⁵ Li smomtac ti Judá ti ta vo'nee lajchamil iyich' seyo ta sti'baic. Li smomtac ti Rubén ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Gad ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. ⁶ Li smomtac ti Aser ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Neftalí ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Manasés ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. ⁷ Li smomtac ti Simeón ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Leví ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Isacar ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. ⁸ Li smomtac ti Zabulón ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti José ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc. Li smomtac ti Benjamín ti ta vo'nee lajchamil iyich'ic uc.

Ja' li' yaloj ti jaylajuntos crixchanoetic lec xa yo'onic iyil ti Juane

⁹ Ts'acal to iquíl epal crixchanoetic. Tey jay-jayvo' ti jaylajuntos jts'unbaltic li' ta balamile, ti jaylajuntos jc'optique, ti butic nacional nacalotique. Muc much'u xu' snit c'u yepal. Ja' tey va'ajtic yo' bu ti Rioxe, yo' bu ti ch'iom tot chije. Naca sac sc'u' scotolic, ja' seña ti lec yo'onic ta sbatel osile. Stomanojic xan. ¹⁰ I'avan scotolic:

Ti licolotic xae, ja' lixc'uxubinotic li Jtotic Rioxe ti
li' chotol ta muc'ta chotlebale,

xchi'uc li ch'iom tot chije,

xiic. ¹¹ Li anjeletic ti tey joyol yo' bu ti Rioxe, yo'
bu li veinticuatro moletique, yo' bu li chanvo'e,
isquejan sbaic, isnijan sbaic ta yichon ti Rioxe ti
tey chotole, iyich'ic ta muc'. ¹² Ja' yech iyalic chac
li'i:

Toj lec ti ja' yech ic'ote.

Ja' jc'uxubinvanej li Cajvaltique.

Oy slequilal, p'ij tajmec.

Stuc no'ox “colaval”, x'utat.

Ich'bil o ta muc'.

Stuc no'ox oy syu'el.

Ja' tspas mantal ta sbatel osil.

Toj lec ti ja' yech chc'ote, xiic.

¹³ Lisjac'beic jun li moletique:

—¿Mi xana' much'utic li li'ique ti sac sc'u' slapo-
jique? ¿Mi xana' bu liquemic tal? —xiyut.

¹⁴ —Li vo'one, totic, mu jna'. Atuc no'ox ana'oj
—xcut.

—Ja' li much'utic imilatic ta scoj li castico ta
balamile, ti ixch'unic ti ja' itojbat smulic yu'un li
ch'iom tot chije, yech'o ti ch'abal xa smulique. Ja'
seña li saquil c'u'ul slapojique. ¹⁵ Yech'o ti li'ic o
ta yichon li Rioxe. Ta c'ac'al ac'ubal li' ta xtunic
ta stojol li Rioxe. Ja' chi'inbilic o yu'un li Rioxe.

¹⁶ Mu xa xvi'najic, mu xa xtaquij sti'ic, mu xa bu
c'ux c'ac'al cha'iic, mu xa xchiq'uinajic. ¹⁷ Yu'un
ja' ta xchabiatic yu'un li ch'iom tot chije ti tey ta
o'lol yo' bu chotol li Rioxe, yech'o un jun yo'onic
ta sbatel osil. Ta scusbat ya'l'el satic yu'un li Rioxe,
yech'o un mu xa x'oq'uic o —xiyut li jun mole.

8

Ja' li'yaloj ti c'usitic ic'ot iyil ti Juane ti c'alal itots ti svucubal spac'vune

¹ Li ch'iom tot chije istotsbe li svucubal xa spaq'ue. C'alal istotse, o'lol nan ora xch'ijyan tey ta vinajele. ² Iquil i'ac'bat scornetaic vucvo' anjeletic, ja' ti tey va'ajtic ta yichon ti Rioxe. ³ Ts'acal to tal sva'an sba otro jun anjel tey ta stuq'uil xchic'obil smoton ti Rioxe, stomoj yav ac'al naca oro yilel. Li xchic'obil smoton ti Rioxe naca oro yilel uc, tey ta yichon ti Rioxe. Li anjele i'ac'bat ep bec'tal pom, ja' tscap o xchi'uc sc'opic li much'utic xch'amaltac Riox ti sjunul yo'onic ta sc'oponic Riox li' ta sba balamile. Tey ba svuchan ta sba xchic'obil smoton Riox. ⁴ Li xch'ailal pom iyac' anjele tuc' imuy yo' bu ti Rioxe. Capal imuy xchi'uc sc'opic li xch'amaltac Riox ti sjunul yo'onic ta sc'oponic Riox li' ta sba balamile. ⁵ Li anjele isnojes ta ac'al li yav ac'ale. Li ac'ale tey no'ox ista ta sba xchic'obil smoton Riox. Li yav ac'ale isjip yalel tal ta balamil. C'alal ip'aje, ja'o i'avan tajmec chavuc, oy c'usi yan xal tajmec noxtoc, xleblajet xa tajmec sactsevl, i'ech' tsots niqel li' ta balamile.

Ja' li'yaloj ti c'usitic casticoal ital ta sba balamil iyil ti Juane c'alal iyoq'uesin scornetaic ti vucvo' anjele

⁶ Li vucvo' anjel stomoj scornetaique ixchap sbaic yu'un ta xlic yoq'uesinic.

⁷ C'alal iyoq'uesin scorneta li jun anjele, ja'o iyac' tsots bot li' ta sba balamile xchi'uc c'oc' capal ta ch'ich'. Ti bu c'alal ic'ote ic'ac' li te'etique

xchi'uc li ts'i'lele. Jutuc xa mu o'loluc ic'ac' li te'etique xchi'uc li ts'i'lele.

⁸ Li xcha'va'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. Ja'o ip'aj ta mar co'ol xchi'uc jp'e'j vits yilel, oy sc'ac'al. Jutuc xa mu o'loluc ic'ataj ta ch'ich' li mare. ⁹ Ti bu c'alal ic'ataj ta ch'ich'e, icham scotol li c'usitic cuxajtic ta mare. Ja' no'ox yech noxtoc li barcoetique jutuc xa mu o'loluc ivoc'.

¹⁰ Li yoxva'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. Ja'o ip'aj tal jp'e'j muc'ta c'anal, oy sc'ac'al co'ol xchi'uc toj. Ta uc'umetic xchi'uc ta ninabvo'etic ic'ot. Ti bu c'alal ic'ote jutuc xa mu o'loluc li uc'umetique xchi'uc li ninabvo'etique. ¹¹ Ch'ail ts'i'l'el s'bi li c'anale. Ti bu c'alal ic'ote ich'aub li uc'umetique xchi'uc li ninabvo'etique. Ep crix-chanoetic ichamic o li ch'ailvo'e.

¹² Li xchanva'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. C'alal iyoq'uesine, jutuc xa mu o'loluc imac sat li c'ac'ale, xchi'uc li jch'ulme'tique, xchi'uc li c'analetique; ic' laj comuc. Li c'ac'ale muc xac' lec xojobal. Ja' no'ox yech li jch'ulme'tic uque xchi'uc li c'analetic uque, muc xac' lec xojobal ta ac'ubaltique.

¹³ Ts'acal to iquil tey xvilet ta vinajel jun anjel. I'avan:

—Li much'utic tey nacajtic ta balamile abol sbaic tajmec c'alal xoq'uesin scornetaic li otro oxvo' jchi'iltaque, yu'un más to tsots li castico ta xtale —xi.

9

¹ Li yo'va'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. Ja'o ip'aj tal ta balamil co'ol xchi'uc jp'e'j c'anal, pero anjel. Ja' i'ac'bat syaveal jun natil ch'en.

² C'alal isjam li ch'ene, iloc' tajmec xch'aial, co'ol xchi'uc ch'aial te'elal. Imac sat li c'ac'ale. ³ Yo' bu iloc' tal ch'aile tey iloc' tal ep c'ulub. Istani sbaic ta sjunlej balamil. Li c'ulubetique i'ac'bat yabtelic ti chti'vanic chac c'u cha'al li tseque. ⁴ Pero i'albatic mantal ti mu me ya'uc slo'ic ts'i'lele, xchi'uc li c'usitic yoxe, xchi'uc li te'etique. Ja' no'ox chac'beic castico li crixchanoetique ti much'utic muc bu yich'o'jbeic seyo Riox ta sti'baique. ⁵ I'albatic noxtoc ti mu ya'uc smilic ta jmoj li crixchanoetique, ja' no'ox ac'u yac'beic castico vo'obuc u. C'alal chti'vanique, ja' yech sc'uxul chac c'u cha'al xti'van li tseque. ⁶ Ti c'alal xc'ot yeche, li crixchanoetique ta sc'an xchamelic pero mu xchamic.

⁷ Li c'ulubetique co'ol xchi'uc ca'. Oy smaquic chac c'u cha'al oy smac li ca'e c'alal chbatic ta ac' c'oc' xchi'uc li yajvale. Oy scoronaic yilel co'ol xchi'uc oro. Li satique co'ol xchi'uc sat crixchano yilel. ⁸ Oy stsatsal sjolic, co'ol xchi'uc stsatsal sjol antsetic. Li stanal yeique co'ol xchi'uc stanal ye león. ⁹ Li spat xoconique oy c'usi macal o co'ol xchi'uc taq'uin yilel. Li xiq'uique tsots tajmec chbac' co'ol xchi'uc epal carreta-ca' c'alal xcululetic ta anil ta ac' c'oq'ue. ¹⁰ Li sneique co'ol xchi'uc ne tsec ja' chti'vanic o. Vo'ob u chac'be svocol li crixchanoetique. ¹¹ Li c'ulubetique oy jun stotic, anjel to'ox, pero ja' xa scuentainoj li natilch'ene. Ti sbi li stotique Abadón sbi ta ebreo c'o'pe. Apolión ta griego c'o'pe. Ti ja' yech sbie, Jmilvanej, xi smelol.

¹² Ja' yech li primero castico ta xich'ique. Pero sc'an to cha'ech'el.

¹³ Li svacva'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. C'alal iyoq'uesine, ica'i ti oy much'u ic'opoj tey ta o'lol li chanib xulub xchic'obil smoton ti Rioxe ti naca oro yilele ti tey ta yichon ti Rioxe. ¹⁴ Li svacva'al anjele ti stomoj scornetae ja' yech i'albat chac li'i:

—Ba coltao li chanvo' achi'iltac ti tey chucajtac ta ti' muc'ta uc'um Eufrátese —x'utat.

¹⁵ Icol li chanvo' anjel ti tey chucajtique, yu'un ja' yich'ojic mantal ti ta smilic ep crixchanoetic ta sjunlej balamile. Yu'un ista xa yora ti chba milvanicuque. Jutuc xa mu o'loluc tsmilic li crixchanoetic ta sjunlej balamile. ¹⁶ Li chanvo' anjele oy yajsolteroic cajajtac ta ca'. Ica'i c'u yepal li yajsolteroique, doscientos millón ta scotole.

¹⁷ Li ca'etique xchi'uc li much'utic scajlebinoj iquile, chacalbe ava'iic c'u x'elanguil. Li much'utic cajajtique oy staq'uinc'u'ic. Oy sbonol: tsoj co'ol xchi'uc c'oc', azul co'ol xchi'uc zafiroton, c'on co'ol xchi'uc asuvre. Li sjol sca'ique co'ol xchi'uc sjol león. Chloc' tal c'oc' ta yeic, chloc' ch'ail, chloc' asuvre. ¹⁸ Li crixchanoetic ta sjunlej balamile jutuc xa mu o'loluc ilaj ta c'oc', ta ch'ail, ta asuvre ti iloc' ta ye ti ca'etique. ¹⁹ Yu'un ta xmilvan ta yeic xchi'uc ta sneic. Li sneique co'ol xchi'uc ajachon ta xti'vanic.

²⁰ Ti c'u yepal cuxul icom li crixchanoetique, muc xictaic spasel li c'usitic chopole. Muc xictaic yich'el ta muc' li pucujetique. Muc xictaic yich'el ta muc' li santoetic ti naca oroe, ti naca platae, ti naca tone, ti naca te'e, ti mu cuxluque, ti mu xilic osile, ti mu xa'iic c'ozonele, ti mu xanavique.

21 Muc xictaic noxtoc li milvaneje, li ac'chamele, li sa'antse, li sa'vinique, li eleq'ue.

10

Ja' li'yaloj ti stomoj jlic c'ox balbil vun jun anjele

¹ Iquil iyal tal ta balamil otro jun anjel ti oy tajmec yipe. Volbil ta toc iyal tal, xchi'uc me'q'uinubal ta sjol. Oy xjobal sjunlej sat co'ol xchi'uc xjobal c'ac'al. Li yoque chtil co'ol xchi'uc c'oc'. ² Stomoj jlic c'ox balbil vun, sjilch'unoj jts'uj. Isjet li yoque. Li sbats'i'oque istec'an ta mar, li surto'oque istec'an ta balamil. ³ I'avan co'ol xchi'uc x'avan león. C'alal laj avanuque, oy much'utic i'avan co'ol xchi'uc tsobol x'avan vucmoj chavuc. ⁴ Ti c'alal laj avanicuque, ta ox jts'iba ta vun li c'usitic iyalique. Li Cajvaltique lisc'opon tal ta vinajel.

—Mu me xats'iba ta vun li c'usitic iyalic ti co'ol xchi'uc vucmoj chavuc. Avo'on no'ox sna'—xiyut.

⁵ Li anjel stec'anoj yoc ta mare, ti stec'anoj yoc ta balamile, istoy li sbats'ic'obe. ⁶ Ja' yech iyal chac li'i:

—Li Riox cuxul ta sbatel osile, ja' ti ispas vinajele xchi'uc li c'usitic oy teyo'e, ja' ti ispas balamile xchi'uc li c'usitic oy li'toe, ja' ti ispas mare xchi'uc li c'usitic oy li'toe, iyal ti mu xa jaluc li' li balamile.

⁷ Ti c'alal xlic yoq'uesin scorneta li svucva'al jchi'ile, ja' xa o chc'ot li c'usi vo'ne snopoj li Rioxe ti muc xa'ibeic smelol li crixchanoetique, ja' ti i'albatic onox ti yaj'alc'optac Riox ti ta vo'nee —xi.

⁸ Li Cajvaltic lisc'opon tal ta vinajele.

—Ba tsaco li c'ox balbil vune ti sjilch'unoj jts'uj li anjele ti stec'anoj yoc ta mare, ti stec'anoj yoc ta balamile —xiyut.

⁹ Ba jc'opon li anjele, ijc'anbe li c'ox balbil vune. C'alal liyac'bee —Ilo, lo'an. C'alal xalo'e, chi' chava'i co'ol xchi'uc ajapom. Ts'acal to ta xch'aub ta ach'ut —xiyut.

¹⁰ Ijtsac li c'ox balbil vune ti stomoj anjele, ijlo'. Chi' ica'i co'ol xchi'uc ajapom. C'alal liquebane, ch'a ica'i. ¹¹ Li'albat noxtoc:

—Li vun alo'e ja' seña ti chavalbe to ti ta xich'ic tsots castico li crixchanoetic ta sjunlej balamile, ti jaylajuntos sts'unbalique, ti jaylajuntos sc'opique, xchi'uc li preserenteetique —xiyut.

11

Ja' li' yaloj ti chba yalic ta Jerusalén ti c'usi ch-albatic yu'un Riox ti cha'vo'e

¹ Li'ac'bat jun metro co'ol xchi'uc aj. Ti Rioxe ja' yech liyalbe chac li'i:

—Ba p'iso c'u smuc'ul li templo ta Jerusalene xchi'uc li xchic'obil jmoton teyo'e. Nito jayvo' noxtoc ti tey chiyich'ic ta muq'ue. ² Li ti' temploe mu me xap'is, ja' scuenta li much'utic ma'uc j'israele. Oxib jabil xchi'uc o'lol tey chtal yixtalanic sjunlej li jteclum Jerusalene. ³ Ja'o ta jtac ech'el cha'vo' ti chba yalic li c'usi ta xcalbeique. Oxib jabil xchi'uc o'lol tey ch-albat lachi'iltac ta israelale. Li cha'vo' ta jtac ech'ele jalbil tsatsal chivo sc'u'ic ti ch'ixaltic ta lapele. Ja' seña ti chat o yo'onic li c'usitic chopol ta spas lachi'iltac ta israelale —xiyut.

⁴ Li cha'tec' olivae xchi'uc li chib candeleroe ti tey ta yichon Riox ti scuentainoj sjunlej balamile,

ja' seña li cha'vo' ti chalic c'usi i'albatic yu'un ti Rioxe. ⁵ Mi oy bu tstaic ilbajinel li cha'vo'e, ta xloc' tal c'oc' ta yeic. Ja' ta xchic' o li much'utic ta x'ilbajinvane, tey ta xchamic ta ora. ⁶ Li cha'vo'e ac'bil syu'elic, xu' yu'unic ta spajesic vo' ti c'u sjalil chalic a'yuc li c'usi i'albatic yu'un ti Rioxe. Ac'bil syu'elic noxtoc, xu' yu'unic ta sc'atajesic ta ch'ich' li uc'umetique. Xu' x'ipaj yu'unic li crixchanoetique, c'usuc no'ox chamelal xu' chaq'uic. Ti jay'ech'el tsc'an ti ac'u ipajicuc li crixchanoetique, xu' yu'unic.

⁷ Ti c'alal xlaj yabtelic li cha'vo'e, ja'o ta xloc' tal ta natilch'en jc'ot bolom. Ja'o chlic yu'unic ac' c'oc' xchi'uc li cha'vo'e. Ja' chlajic li cha'vo'e, ja' chcuch yu'un li bolome. ⁸ Tey telajtic chcomic ta muc'ta caya ta Jerusalén ti cha'vo'e, ja' li jteclum yo' bu imile li yajvalique, ja' ti Jesuse. Li crixchanoetic tey nacajtique, chopol ch-ileic yu'un Riox chac c'u cha'al chopol i'ileic ti crixchanoetic ta Sodomae xchi'uc ta Égipto ti vo'nee yu'un co'ol chopol c'usi tspasic. ⁹ Li cha'vo'e oxib c'ac'al xchi'uc o'lol tey telajtic chq'uelatic yu'un li crixchanoetic ta sjunlej balamile, ti jaylajuntos sts'unbalique, ti jaylajuntos sc'opique, ti butic nacional nacajtique. Mu xaq'uic ta muquel. ¹⁰ Li crixchanoetic ta sjunlej balamile xmuyubajic xa tajmec ti c'alal icham iyilic li cha'vo'e, ispasic o q'uin. Iyac'be sba smotonic scotolic. Yu'un chopol iya'iic c'usi iyalic c'alal cuxulic to'ox li cha'vo'e. Chopol iya'iic c'alal i'ipajique.

¹¹ Ti c'alal ilaj oxib c'ac'al xchi'uc o'lole, iquil ti icha'cuxesatic yu'un ti Rioxe, iva'iic. Scotol ti

much'utic iyilic ti icha'cuxiique ixii'ic tajmec. ¹² Li cha'vo'e iya'iic ti oy much'u ic'opoj ta vinajele.

—Muyanac tal li'toe —x'utatic.

Volbil ta toc imuyic ta vinajel. C'alal imuyique, ilbil yu'un scotol scrontaic. ¹³ Ja'o i'ech' tsots niquel, ep ilom naetic ta Jerusalene. Mi oy lajunmil naetique, ilom jmil, balunmil icom. Icham vucmil crixchanoetic. Ti much'utic muc xchame ixii'ic tajmec. “Tsots syu'el ti Riox ta vinajele”, xiic.

¹⁴ Ja' yech iquil li xcha'ech'elal casticoe. Iquil ti ital ta ora li yox'ech'elale.

Ja' li' yaloj ti c'usi i'ech' iyil ti Juane ti c'alal iyoq'uesin scorneta ti slajeb anjele

¹⁵ Li svucva'al anjele iyoq'uesin scorneta uc. C'alal iyoq'uesine, oy much'utic i'avanic ta vinajel. Ista xa yora chloc' ta yabtelic li preserenteetic ta balamile.

Ja' xa tspas mantal li Rioxe xchi'uc li much'u st'ujoje ti sc'oplal onox ta spas mantale.

Ja' ta spas mantal ta sbatel osil, xiic. ¹⁶ Li veinticuatro moletic ti tey chotajtic ta xchotlebic yo' bu ti Rioxe, isquejan sbaic, isnijan sbaic ta yichon ti Rioxe, iyich'ic ta muc'. ¹⁷ Ja' yech iyalic chac li'i:

Cajval, atuc no'ox Rioxot, atuc no'ox oy ayu'el, vo'ot ti vo'ne onox teyote, ti cuxulot lavie, ti cuxulot o ta sbatel osile.

Colavalboticotiic ti atuc xa no'ox chapas mantale.

Atuc xa no'ox acuentainoj scotol.

¹⁸ Scotol li much'utic chopol layile, ista xa yora ti chavac'be casticoe.

Ista xa yora chavalbe bu chbatic ta sbatel osil li much'utic chamemique ti muc xayich' ta muq'ue.

Ista xa yora ti chavac'be smotonic li much'utic itun avu'une,

ja' li much'utic iyalic a'yuc li c'usi avaloje.

Ista xa yora ti chavac'beic smotonic scotol ti much'utic yich'ojot ta muq'ue, ta biq'uit ta muc'.

Ista xa yora ti ch-ochic ta c'oc' ta sbatel osil li much'utic isoche sjol li xchi'iltac ta sba bal-amile,

xutic ti Rioxe.

¹⁹ Ja'o ijam iquil li stemplo Riox ta vinajele. Iquil li scaxail smantal Riox ta yut temploe. Iquil sactsevil. Oy c'usi tsots xjumumet. I'avan tajmec chavuc. I'ech' tsots niquel. Tsots iyac' muc'tic bot.

12

Ja' li' yalaj ti iyil jcot tsajal chon ti Juane tscrontain sbaic xchi'uc jun ants xchi'uc yol

¹ Iquil jun muc'ta seña ta vinajel, tsots tajmec sc'oplal. Iquil jun ants oy xjobal, co'ol xchi'uc xjobal c'ac'al. Ja' slapoj yilel li c'ac'ale. Ja' stec'obinoj li jch'ulme'tique. Slapoj scorona. Li scoronae oy lajchap'ej c'anal. ² Li antse oy xa xch'ut, liquem xa sc'uxul. X'avet xa, ja' ti po'ot xa xcole. ³ Ora ivinaj otro jun seña ta vinajel. Tey cotal jcot muc'ta tsajal chon, vucp'ej sjol, lajuneb xulub. Oy scoronail jup'ej sjol. ⁴ Li tsajal chone jutuc xa mu o'loluc isp'ajes ta sne li c'analetique, isp'ajes tal ta balamil. Li tsajal chone tey cotal ta yichon li antse ti po'ot xa xcole. Ja' smalaoj ta

x'ayan li unene yu'un tsc'an tsti' ta ora. ⁵ I'ayan yol li antse, crem. Ja' ta x'ac'bat spas ta mantal scotol crixchanoetic ta sjunlej balamil, ch'unbil smantal. Li unene ora i'iq'ue muyel ta vinajel yo' bu chotol ta smuc'ta chotleb ti Rioxe. ⁶ Yan li antse ijatav, ibat c'alal xocol balamil yo' bu smeltsanoj Riox ti xu' ta xnaquie. Tey chmac'linat oxib jabil xchi'uc o'lol.

⁷ Iquil noxtoc ti i'och ac' c'oc' ta vinajele. Li Miguele xchi'uc li yaj'anjeltaque isliquesic ac' c'oc' xchi'uc li tsajal chone xchi'uc yaj'anjeltac li tsajal chone. ⁸ Li tsajal chone xchi'uc li yaj'anjeltaque ja' ilajic, yech'o ti muc bu tey icomic o ta vinajele. ⁹ Ijipatic yalel tal ta jmoj li' ta sba balamile. Vo'ne onox tey li chone, ja' ti totil pucuje, ti Satanás sbie. Ja' ti tslo'lo crixchanoetic ta sba balamile.

¹⁰ Ica'i ti oy much'u i'avan ta vinajele:

—Licolotic xa, mu xa xu' xislo'lootic li pucuje. Yu'un tsots syu'el li Cajvaltique, ja' xa tspas mantal li much'u st'ujoje. Yu'un ijipe yalel li Satanase ti c'ac'al ac'ubal ta stic'ulanbe smulic ta stojol Riox li jchi'iltactic ta xch'unel li sc'op Rioxe ti teyic ta balamile. ¹¹ Li jchi'iltactic ta xch'unel li sc'op Rioxe chcuch yu'unic, ja' ti xch'unojic ti itojbat smulic yu'un li Cajvaltique Jesuse, xchi'uc ti jamal chalic ti ja' yech xch'unojique. “Chajmil”, ac'u mi x'utatic, pero mu xi'ic o. Muc ta alev yu'unic mi ja' ilajic oe. ¹² Yech'o un junuc co'ontic ti c'u quepaltic li'otic ta vinajele. Ja' abol sbaic li much'utic teyic to ta sjunlej balamile yu'un j'ech'el iyal ech'el ta balamil li pucuje. Capem tajmec sjol yu'un sna'oj

ti mu xa jaluc tspas c'u tspase —xi li much'u ic'opoje.

¹³ Ti c'alal iyil ti ijipe yalel ta balamil li tsajal chone, ba sa' li antse ti i'ayan screme. ¹⁴ Li antse i'ac'bat chib xic' yu'un ti Rioxe co'ol xchi'uc li xique, ja' ivil o yech'o ti muc xtae yu'un li chone. Ibat c'alal xocol balamil yo' bu chmac'linat oxib jabil xchi'uc o'lol yu'un ti Rioxe. ¹⁵ Li tsajal chone, c'alal iyil ti chjativ li antse, lic sloq'ues ep vo' ta ye, ja' tsc'an ti chbat ta uc'um li antse. Li vo' iloc' ta yee co'ol xchi'uc muc'ta uc'um. ¹⁶ Li antse mu xtae yu'un li uc'ume yu'un ijav li balamile, ja' tey i'och li vo'e ti iloc' ta ye li tsajal chone. ¹⁷ Li tsajal chone iscapan li antse, ilic yu'unic ac' c'oc' xchi'uc yoltac li antse. Ja' li much'utic mu xicta sbaic ta spasel c'usi tsc'an ti Rioxe xchi'uc ti sjunul yo'onic xch'unojic ti ja' istoj jmultic ti Jesucristoe.

13

Ja' li' yalaj ti iyil ti Juane ti c'usitic ispasic li cha'cot chone

¹ Tey va'alón ta yi'tic ta ti'mar iquil iloc' tal ta mar jcot chon. Oy vucp'ej sjol, oy lajuneb xulub. Li jujun xulube oy scorona. Ts'ibabil sbi ta jup'ej sjol. Ti sbi ts'ibabile ja' ti tsp'is sba ta Rioxe. ² Li chone co'oltic xchi'uc bolom yilel. Li yoc sc'obe co'ol xchi'uc yoc sc'ob oso. Li yee co'ol xchi'uc ye león. Li tsajal chone iyac'be syu'el chac c'u cha'al syu'el li stuque. Istic' ta pasmantal chac c'u cha'al tspas mantal li stuque. Tsots yabtel iyac'be. ³ Li bolome lajem ta espada jp'ej sjol, chamem to'ox ti jp'ej sjole pero icha'cuxi. Colem xa li syayijemale. Li crixchanoetique xch'ayet xa

yo'onic ti icha'cuxi li jp'ej sjole, ja' isnap'letaic li bolome. ⁴ Li crixchanoetique iyich'ic ta muc' li tsajal chone, ja' ti i'ac'bat tsots yabtel li bolome. Iyich'ic ta muc' li bolom uque. Ja' yech iyalic chac li'i:

—Muc much'u yech tsots yabtel chac c'u cha'al li bolom li'i. Muc much'u xtaon o —xiic.

⁵ Ti Rioxe iyac' c'opojuc li bolome ti ac'u stoy sbae, ti ac'u sp'is sba ta Rioxe. I'ac'bat spas mantal oxib jabil xchi'uc o'lol yu'un ti Rioxe. ⁶ Ja'o lic c'opojuc li bolome. Islaban ti Rioxe xchi'uc li stemploe, xchi'uc li much'utic teyic xa ta vinajele. ⁷ I'ac'bat permiso ti ch-och yu'unic ac' c'oc' xchi'uc li much'utic xch'unojic sc'op Riox ti li'ic to ta sba balamile. Ti Rioxe iyac' cuchuc yu'un li bolome. I'ac'bat scuentain scotol crixchanoetic li' ta sba balamile, ti jaylajuntos sts'unbalique, ti jaylajuntos sc'opique, ti butic nacional nacajtique. ⁸ Li bolome i'ich'e ta muc' yu'un crixchanoetic ta sjunlej bamil, ja' li much'utic mu onox bu ts'ibabil sbiic ta vun ti chcuxiic ta sbatel osil ti c'alal ch'abal to'ox li vinajel balamile. Li vune ja' yich'oj ti Cajvaltich Jesuse ti ichame, ti icha'cuxie.

⁹ A'ibeic me smelol acotolic li c'usi chacalbeique. ¹⁰ Ti c'alal xlaj c'otuc yeche, mi oy much'u chtiq'ue ta chuquele, ac'u ochuc. Mi oy much'u ta xmile ta espadae, ac'u milatuc. Ti much'utic xch'unojic li sc'op Rioxe ti li'ic to ta sba balamile ja' tsc'an ti chcuch yu'unic scotole. Ja' tsc'an ti ja' no'ox ta xch'unic ti chcuxiic ta sbatel osile.

¹¹ Ts'acal to iquil iloc' tal ta yut bamil otro jcot chon. Chib xulub co'ol xchi'uc xulub chij. Ja' yech ic'opoj chac c'u cha'al li tsajal chone. ¹² Co'ol syu'el xchi'uc li bolome. Ja' lic spas ta mantal

scotol li much'utic li' nacajtic ta sba balamile ti ac'u yich'ic ta muc' li bolome, ja' ti iyayij to'ox jp'ej sjole, ti colem xae. ¹³ Iyac' iluc syu'el. Ta syu'el iyal tal yu'un c'oc' ta vinajel iyil li crixchanoetique. ¹⁴ Yu'un ti i'ac'bat yac' iluc syu'el yo' bu li bolome, ja' islo'lo o li crixchanoetic li' ta sba balamile ti mu xich'ic ta muc' ti Rioxe. Yech'o un c'alal iyalbe ti ac'u smeltsanbeic sloc'ol li bolome, ti oy yav espada ta jp'ej sjol ti ichame, ti icha'cuxie, ixch'unic smeltsanel. ¹⁵ Li chon ts'acal to itale, i'ac'bat syu'el yu'un ti Rioxe yo' ti scuxesbe o sloc'ol li bolome, yo' ti xc'opoj oe. Ti c'alal ic'opoj, iyal ti ac'u milatuc scotol li much'utic mu xich'on o ta muq'ue. ¹⁶ Iyal noxtoc ti ac'u yich' seña scotol li crixchanoetique. Ta biq'uit ta muc', ac'u mi jc'u lej, ac'u mi me'on, ac'u mi mozoinbil, ac'u mi ch'abal, persa ta xich' seña scotolic ta sbats'ic'obic, o mi ta sti'baic. ¹⁷ Ja' no'ox xu' xmanolajic, ja' no'ox xu' xchonolajic li much'utic yich'oj seña ique. Yan li much'utic mu sc'an xich'ique, mu xa xu' xchonolajic, mu xa xu' xmanolajic. Li seña ta xich'ique ja' sbi li bolome, o mi ja' li snumeroale. ¹⁸ Li much'utic p'ijubtasbilic xa yu'un ti Rioxe ja' no'ox sna'ic c'usi smelol li snumeroal li bolome. Yu'un snumero no'ox crixchano. Li numeroe seiscientos sesenta y seis ts'ibabil.

14

Ja' li' yaloj ti iyil ti Juane ti iq'uevujinic ciento cuarenta y cuatro mil crixchanoetic tey ta vinajele

¹ Ts'acal to iquil tey va'al ta jol vits ti Cajvaltlic Jesuse ti co'ol xchi'uc ch'iom tot chije. Sión sbi li vitse. Tey xchi'uc ciento cuarenta y cuatro

mil crixchanoetic, ja' ti ts'ibabil ta sti'baic sbi ti Cajvaltic Jesuse xchi'uc sbi ti Stote. ² Ta vinajele ica'i ti co'ol xchi'uc xpomomet nojel uc'ume, ti co'ol xchi'uc ch-avan chavuque, ti co'ol xchi'uc ep jvabajometique. ³ Ja' ta xq'uevujinic li ciento cuarenta y cuatro mil ti icolic xa loq'uel li' ta balamile. Isq'uevujintaic jcoj ach' q'uevuj yo' bu ti Rioxe, yo' bu li chanvo'e, yo' bu li veinticuatro moletique. Muc much'u sna' li q'uevuje, stuc no'ox sna'ic. ⁴ Ja' li much'utic muc sa' yantsique ti sjunul yo'onic iyich'ic ta muc' ti Rioxe, ti muc xicta sbaic ta spasel c'usi lec chil ti Cajvaltic Jesuse. Yech'o ti it'ujatic loq'uel yo' bu li crixchanoetique, xch'amaltac xa Riox, xch'amaltac xa Cajvaltic Jesús ic'otic o. Co'olic xchi'uc sba sat li c'usuc cu'untique ti ja' yu'un ti Rioxe. ⁵ Muc bu isnopic c'op, naca yech ti c'usi iyalique. Muc bu isa' smulic.

Ja' li' yalaj ti cusi iyalic ti oxvo' anjele

⁶ Iquil tey xvilet jun anjel ta o'lol vinajel. Ja' chal a'yuc ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cajvaltic Jesucristoe. Chalbe scotol crixchanoetic ta balamil, ti jaylajuntos sts'unbalique, ti jaylajuntos sc'opique, ti butic nacional nacajtique. ⁷ I'avan:

—Xi'ic me li Rioxe. “Coliyal”, chianic yu'un ista xa yora chayalbeic bu chabatic ta sbatel osil acotolic. Ich'ic ta muc' yu'un ja' ispas li vinajel balamile, xchi'uc li mare, xchi'uc li ninabvo'etique —xi.

⁸ Ital otro jun anjel, ja' yech iyal chac li'i:

—P'ijic tajmec yalajic li jbabeloniaetique pero ista xa yora ta xlaj scotolic. Yu'un ja' ta smulic

ti isoc li crixchanoetic ta sjunlej balamile. Yu'un ep c'usitic iyich'ic ta muc'; ja' muc xich'ic ta muc' li Rioxe. Co'ol xchi'uc jyacubel ta x'ileic yu'un li Rioxe —xi.

⁹⁻¹⁰ Ital otro jun anjel, yoxva'al o. I'avan uc:

—Li much'utic chich'ic ta muc' li bolome xchi'uc li sloc'ole, mi chich'beic seña ta sti'baic, o mi ta sc'obique, persa ta x'ac'batic tsots castico yu'un li Rioxe. Vo'otitic li yaj'anjeloticotic li Rioxe, ta xquilticotic xchi'uc li Cajvaltic Jesuse ti ta xich'ic tsots castico ta c'oc' ti chtil xchi'uc asuvree. ¹¹ Sbatel osil ta xloc' xch'aialal yo' bu chich'ic casticoe. Ta c'ac'al ac'ubal muc bu chcuxic, ja' ti iyich'ic ta muc' li bolome xchi'uc li sloc'ole, xchi'uc ti iyich'beic li seña —xi li anjele.

¹² Ti much'utic yich'ojic ta muc' Riox ti li'ic to ta sba balamile, ja' tsc'an ti mu me xicta sbaic ta spasel c'usi tsc'an ti Rioxe. Ja' tsc'an ti sjunul yo'onic xch'unojic ti ja' istoj jmultic ti Jesuse.

¹³ Ica'i ti oy much'u ic'opoj ta vinajele:

—Ts'ibao ta vun ti jun yo'onic ta sbatel osil li much'utic yich'ojic ta muc' Riox ti c'alal xchamique. “Melel ti jun yo'onique yu'un mu xa bu abol sbaic ta vinajele. Chich' smotonic yu'un laj xa spasic li c'usi i'ac'bat spasic yu'un li Rioxe”, xi li Ch'ul Espíritu uque —xiyut li much'u lisc'opone.

Ja' li' yalaj ti tstsob xch'amaltac ti Rioxe xchi'uc ti ja'o chlic smil sbaic ti much'utic mu xich'ic ta muc' ti Rioxe

¹⁴ Iquil saquil toc. Oy much'u tey chotol ta sba li toque, co'ol xchi'uc crixchano yilel. Slapoj scorona naca oro yilel. Stomoj sjos, oy lec ye.

¹⁵ Iquil iloc' tal jun anjel ta templo ta vinajele. Iyapta li much'u tey chotol ta ba toque:

—Loc'o li trigo ta balamile yu'un yora xa ta loq'uel, yu'un taquin xa —xi.

¹⁶ Li much'u tey chotol ta ba toque isloc' li trigo ta balamile, yu'un taquin xa scotol.

¹⁷ Iquil iloc' tal otro jun anjel ta templo ta vinajele, stomoj tal sjos uc, oy lec ye. ¹⁸ Ts'acal to iloc' tal otro jun anjel yo' bu xchic'obil smoton Riox ta vinajele. Ja' scuentainoj li c'oc' ta xchic'obil smoton Rioxe. Iyapta li much'u stomoj sjos ti lec yee, ja' yech iyalbe chac li'i:

—Bojo li uva ta balamile yu'un yora xa ta xich' bojel. Toc'on xa scotol li sate —x'utat.

¹⁹⁻²⁰ Li anjele isboj scotol li uva li' ta balamile. Istsob scotol, istic' ta spits'obil. Li spits'obile tey ta spat scorraltonal Jerusalén. Lic spits'ic li uvae. C'alal ispits'ique, ma'uc ya'lél uva iloc', naca ch'ich' iloc'. Ja' seña ti chlic smil sbaic li crixchanoetique. Ja' scasticoic. Li ch'ich'e ista c'alal sprenoal ye sca'ic. Oxib cien kilómetro i'oquin li ch'ich'e.

15

Ja' li' yaloj ti chaq'uic slajeb vuctos castico ti vucvo' anjeletic

¹ Iquil otro jun seña ta vinajel, ta xch'ay o co'ontic yilel yu'un tsots sc'oplal. Tey vucvo' anjeletic, ja' ch-ac'bat yaq'uic li slajeb vuctos castico ti chac' ti Rioxe.

² Iquil mar noxtoc, co'ol xchi'uc nen capal ta c'oc'. Li much'utic muc xich'ic ta muc' li bolome, ti muc xich'beic ta muc' li sloc'ole, ti muc xich'beic

li seña, ti muc xich'beic li snumeroale, o mi ja' li sbie, tey va'ajtic scotolic ta ba mar. Stomoj yarpaic ti i'ac'batic yu'un ti Rioxe. ³ Isloq'uesic ta q'uevuj ti oy tajmec slequilal syu'elal ti Cajvaltic Jesuse. Ja' chac c'u cha'al iq'uevujinic xchi'uc xchi'iltac ti Moises, ja' ti yajtunel Riox ti ta más vo'nee ti c'alal isloq'uesic ta q'uevuj ti oy slequilal syu'elal ti Rioxe. Li much'utic tey ta mare ja' yech iq'uevujinic chac li'i:

Cajval, lec tajmec li c'usitic chapase.

Atuc no'ox oy ayu'el.

Li c'usitic chapase naca yech smelol.

Vo'ot no'ox acuentainoj ti jaylajunq'uex crixchanoetic i'ech'ic ta sba balamile.

⁴ Cajval, scotol crixchanoetic xi'emic avu'un.

Chlic yalic ti atuc no'ox ich'bilot ta muq'ue.

Yu'un atuc no'ox mu xana' xasa' amul.

Ta to xlic yal scotolic ti vo'ot Rioxote,

yu'un chlic ti ja' yech chavac'be castico ti c'u x'elan ispasiq, xiic.

⁵ C'alal iquil chac taje, ts'acal to iquil ti isjamic li templo ta vinajele, ja' li bats'i lequil cuarto yo' bu tiq'uil li smantaltac Rioxe. ⁶ Li vucvo' anjeletique ti ta x'ac'bat yaq'uic li vuctos casticoe, tey iloq'uic tal ta yut templo. Naca lequic sc'u', sac tajmec, oy xojobal. Oy c'usi chucul ta sti' yo'onic, naca oro yilel. ⁷ Iquil jun li chanvo'e ti stosoltosol satique, iyac'be jujun smuc'ta p'isic li vucvo' anjeletique. Naca oro yilel li p'isetique. Noj ta castico ti ch-ac'batic yu'un Riox li crixchanoetique, ja' ti Riox cuxul ta sbatel osile. ⁸ Li yut temploe inoj ta ch'ail. Ja' seña ti oy tajmec slequilal syu'elal ti Rioxe. Yech'o ti muc much'u xu' x'och ta temploe. Ja'to

c'alal x'laj yaq'uic li vuctos castico ti i'ac'batic li vucvo' anjeletique, ja'to xu' x'ochic.

16

Ja' li' yalaj ti iyil ti Juane ti c'alal lic yaq'uic ti vuctos casticoe

¹ Ica'i ti oy much'u ch-avan tey ta templo ta vinajele. Li vucvo' anjeletique ja' yech i'albatic chac li'i:

—Ba malic ta sba balamil li vuctos castico tey ta ap'isique. Ja' li vuctos castico ti chac'be crixcha-noetic li Rioxe —x'utatic.

² Li primero anjele ismal ta balamil li casticoe, ja'o ich'i chin ta spat xocon li much'utic yich'ojbeic seña li bolome, ti yich'ojbeic ta muc' li sloc'ole. Ituib li spat xoconique, c'ux tajmec iya'iic.

³ Li xcha'va'al anjele ismal ta mar li casticoe, ja'o ic'ataj ta ch'ich' li mare. Co'ol xchi'uc ch'ich'el ánima. Icham scotol li c'usitic cuxajtic ta mare.

⁴ Li yoxva'al anjele ismal ta uc'umetic xchi'uc ta ninabvo'etic li casticoe, ja'o laj c'atajuc ta ch'ich' scotol. ⁵ Ica'i ic'opoj li anjel ti scuentainoj li vo'e.

—Cajval, vo'ot ti mu xana' xasa' amule, vo'ot ti vo'ne onox teyote, ti cuxulot lavie, lec tajmec li c'usi chapase. ⁶ Ja' yech smelol ti chavac'be yuch'ic ch'ich' ti much'utic ismilic isloq'uesbeic xch'ich'el ti ach'amaltaque xchi'uc ti avaj'alc'optaque —xi.

⁷ Ica'i noxtoc oy much'u ic'opoj yo' bu xchic'obil smoton Rioxe.

—Cajval, lec tajmec li c'usi chapase. Vo'ot Ri-oxot, atuc no'ox oy ayu'el. Ta xc'ot li c'usi chavale —xi.

⁸ Li xchanva'al anjele ismal ta ba c'ac'al li casticoe, ja'o ic'uxub tajmec li c'ac'ale, chc'ac' xa tajmec cha'iic li crixchanoetique. ⁹ C'alal chc'ac' xa cha'iic li crixchanoetique, chopol c'usi iyalbeic ti Rioxe ti ja' chac' scotol li casticoe. Muc xicta sbaic ta spasel li c'usitic chopole, muc xich'ic o ta muc' ti Rioxe.

¹⁰⁻¹¹ Li yo'va'al anjele ismal li casticoe yo' bu li bolome, ja'o i'ic'ub osil ta sjunlej balamil yu'un ja' li' tspas mantal li bolome. Li crixchanoetique isti'ulan yoq'uic ta sc'uxul li chine ti ich'i ta spat xoconique. Chopol c'usi iyalbeic ti Riox ta vinajele. Muc xictaic spasel li c'usitic chopole.

¹² Li svacva'al anjele ismal ta muc'ta uc'um Eufrates li casticoe, ja'o i'ul li uc'ume yo' xjelavic o tal li preserenteetic ti chliquic tal ta loq'ueb c'ac'ale, chtalic ta ac' c'oc'.

¹³ Ts'acal to iquil iloc' jujun pucuj ta yeic li tsajal chone, xchi'uc li bolome, xchi'uc li otro jcot chone ti co'ol xchi'uc xulub chij li xulube, ti tsp'is sba ta yaj'alc'op Rioxe. Co'ol xchi'uc rana ti pucujetic iloc' ta yeique. ¹⁴ Li pucujetic ti iloc' ta yeique xu' chaq'uic iluc syu'elic. Ja' ta stsobic tal scotol li preserenteetic ta sjunlej balamile, ja'o ch-och yu'unic ac' c'oc' yu'un ista xa yora ti yech onox yaloj ti Rioxe ti stuc no'ox oy syu'ele.

¹⁵ Ti much'utic xch'unojic li sc'op Rioxe ti li'ic to ta sba balamile ja' yech ch-albatic chac li'i:

—Mu xana'ic c'usi ora chisut tal chac c'u cha'al mu xana'ic c'usi ora chtal j'elec'. Jun yo'onic chul jta ti much'utic j'ech'el yich'ojicon ta muq'ue. Co'ol xchi'uc slapoj sc'u'ic ya'el, mu c'usi xq'uexavic o —xi ti Cajvaltich Jesucristoe.

¹⁶ Li pucujetique istsobic tal scotol preserenteetic yo' bu li balamil Armagedón sbi ta ebreo c'ope.

¹⁷ Li svucva'al anjele ta ic' ismal li casticoe. Ti Riox tey chotol ta smuc'ta chotleb ta yut templo ta vinajele, i'avan:

—Ja' xa slajeb castico li'i —xi.

¹⁸ Xleblajet xa liquel sactsevul, oy c'usi tsots xjumumet, i'avan chavuc. Li' ta balamile i'ech' tsots niquel. Tsots tajmec, ma'uc no'ox yech chac c'u cha'al ech'emic ti c'u xa sjalil oy li balamile.

¹⁹ Li muc'ta jteclum Jerusalene ipas ta oxjov. Li naetic ta muc'tic jteclumetic ta sjunlej balamile laj lomuc. Ti Rioxe mu xch'ay xa'i li c'usitic chopol ispasic ti crixchanoetic ta muc'ta jteclum Babiloniae, yech'o ti más castico iyich'ique. ²⁰ Li c'ox balamiletic ta o'lol mare muc xvinaj bu laj batuc, laj sacch'ayuc scotol. Li vitsetic li' ta balamile laj lomuc, pach'altic xa icom li balamile. ²¹ Ja'o iyac' muc'tic bot li' ta balamile. Li bote cha'vinic kilo yalal jup'ej. Li crixchanoetique chopol c'usi iyalbeic ti Rioxe, ja' ti iyac' tal bote. Yu'un toj tsots li castico i'ac'batique.

17

Ja' li' yalaj ti abol sbaic li jbabeloniaetique yu'un ja' yech ch-ileic chac c'u cha'al ants ti tol sa' yajmule ti mu xich' ta muc' smalale

¹ Ital jun li vucvo' anjeletique ti i'ac'bat jujun sp'isique, tal sc'oponon. Ja' yech liyalbe chac li'i:

—Batic, chba cac' avil c'u x'elan ta x'ac'bat castico li ants tol sa' yajmule, ti tey chotol ta ba mare, ti vinajem sc'oplale. ² Li preserenteetic ta

balamile co'ol xchi'uc ixchi'in ya'el li ants tol sa' yajmule yu'un ja' iyich'ic ta muc', ja' muc xich'ic ta muc' li Rioxe. Ja' ta smul li antse ti mu xa xich'ic ta muc' Riox li crixchanoetique. Co'ol xchi'uc jyacubeletic ta x'ileic yu'un li Rioxe —xiyut.

³ Ta syu'el Ch'ul Espíritu noxtoc ica'i ti liyic' ech'el ta xocol balamil li anjele. Tey iquil jun ants, tey chotol ta sba jcot tsajal chon. Ts'ibabil sjunul spat xocon li chone. Chal ti tsp'is sba ta Rioxe. Oy vucp'ej sjol, lajuneb xulub. ⁴ Li antse lec ts'aquiem, morado xchi'uc tsoj li sc'u'e. Oy lec snats'. Ti snats'e oy oro, oy co'ol xchi'uc sat anillo, oy perlaetic. Stomoj jun p'is naca oro. Ja' chac'be yil li crixchanoetique yo' xpich' o yo'onique. Li sbel sp'ise chopol chil ti Rioxe yu'un ja' tey scotol li c'usitic lec cha'i stuc li antse. ⁵ Ts'ibabil sbi ta sti'ba. Li c'usi ts'ibabile mu a'ibaj smelol. Ja' yech chal chac li'i: “Vo'on Babiloniaon ya'el ti ich'bil ta muc' yu'un scotol li crixchanoetique. Vo'on sme'icon scotol li much'utic ep c'usitic chich'ic ta muq'ue xchi'uc ti naca chopol li c'usitic tspasique”, xi ts'ibabil. ⁶ Li antse xmuyubaj tajmec yu'un ep ismil li much'utic xch'unojic li sc'op Rioxe. Ja' ti much'utic jamal iyalic ti xch'unojic c'usi yaloj ti Jesuse.

Ti c'alal iquile, ich'ay o co'on tajmec. ⁷ Li anjele lisjac'be:

—¿C'u yu'un ti ta xch'ay o avo'one? Chacalbe ava'i c'usi smelol li antse xchi'uc li chone ti chotol oe, ti vucp'ej sjole, ti lajuneb xulube. ⁸ Li chone cuchem to'ox yu'un ti chcuentainvane. Lavie mu xa xcuch yu'un. Pero ta to xcuch yu'un noxtoc. Lavie naca xa mu chloc' tal ta natil ch'en, ts'acal to

chba yich' castico ta sbatel osil. Li crixchanoetic li' ta sba balamile ti mu onox bu ts'ibabil sbiic ta vun ti chcuxiic ta sbatel osile ti c'alal ch'abal to'ox li vinajel balamile, ta xch'ay o yo'onic ti c'alal chcuentainvan noxtoc li chone ti cuchem to'ox yu'un chcuentainvane, yu'un sna'ojic ti mu xa'ox xcuch yu'une.

⁹ 'Li'i ja' no'ox cha'ibeic smelol li much'utic p'ijubtasbilibic yu'un li Rioxe. Li vucp'ej jol chone ja' seña li vucp'ej vitse yo' bu tspas mantal li antse.

¹⁰ Ja' seña vucvo' preserenteetic noxtoc. Vo'vo' ech'emic xa. Li june ja'to tiq'uil lavie. Li june mu to ta x'och. Ti c'alal x'oche, mu xa jaluc tspas mantal. ¹¹ Li chon cuchem to'ox yu'un ti chcuentainvane, ti mu xa xcuch yu'un lavie, ja' seña svaxacva'al preserente. Ja' ti much'u sc'oplal onox ta x'och ta c'oc' ta sbatel osile. Ja' co'ol sjol xchi'uc li vucvo'e.

¹² 'Li lajuneb xulub avile ja' seña lajunvo' preserenteetic ti mu to ch-ochique. Pero ta to x'ochic jun chibuc c'ac'al. Ja' ta xchi'inic ta pasmantal li bolome. ¹³ Li lajunvo' preserenteetique co'ol sjolic xchi'uc li bolome. Ja' chich'ic ta muc', ja' ta xch'unbeic smantal. ¹⁴ Ta sa'ic c'op xchi'uc li Cajvaltic Jesuse, pero ja' chcuch yu'un li Cajvaltique yu'un ja' scuentainoj scotol preserenteetic ta sjunlej balamil. Ja' tspas ta mantal scotol. Li Cajvaltic Jesuse co'ol chcuch yu'unic xchi'uc li much'utic yic'anoje ti st'ujoj onoxe, ti sjunul yo'onic yich'ojic ta muq'ue —xiyut li anjele.

¹⁵ Liyalbe noxtoc:

—Li mar yo' bu chotol avil li ants tol sa' yajmule, ja' seña scotol crixchanoetic ta balamil, ti jayla-

juntos sts'unbalique, ti jaylajuntos sc'opique, ti butic nacional nacajtique. Yu'un ja' ta xch'unbeic smantal li antse. ¹⁶ Li lajunvo' preserenteetique chlic scrontainic li ants tol sa' yajmule. Ilbaj xilic, ta st'ananic ya'el. Co'ol xchi'uc ta sti'ic ya'el, co'ol xchi'uc ta xchiq'uic ya'el yu'un j'ech'el ta xch'ay o. ¹⁷ Ti co'ol sjolic xchi'uc bolom li preserenteetique, ti ta xch'unbeic smantale, ja' ti yech onox yaloj li Rioxe. Ja' yech ta spasic yo'to c'u cha'al xc'ot scotol ti c'usitic yaloj li Rioxe. ¹⁸ Li ants avile ja' seña li crixchanoetic ta jun muc'ta jteclum ti ich'bil ta muc' yu'un scotol li preserenteetic ta sjunlej balamile —xiyut li anjele.

18

Ja' li' yaloj ti chlaj xchi'uc steclumalic li jbbabloniaetique

¹ Ts'acal to iquil iyal tal ta balamil jun anjel, tsots syu'el. Oy xjobal, isacub yu'un sjunlej li balamile. ² I'avan:

—Ta xa xlaj li muc'ta jteclum Babiloniae. Ta xa xlajic li crixchanoetic ti ich'bilic ta muq'ue. Li yav steclumalique sna xa pucujetic chcom. Tey chba stsob sbaic li jlabtavanej mut chalique. ³ Yu'un ja' ixchanubtasic ta spasel c'usitic chopol scotol li crixchanoetic ta sjunlej balamile. Ja' ta smulic ti ep c'usitic iyich'ic ta muq'ue. Li preserenteetique ja' ixchanic li c'usitic ispasic li jbbabloniaetique. Li jbbabloniaetique scotol c'usi chpich' o yo'onic, smanic no'ox ti c'usi chc'ot xchonele, yech'o ti ic'ulejajic yu'unic li j'equetic ta sjunlej balamile —xi li anjele.

⁴ Ica'i ic'opoj tal ta vinajel ti Cajvaltic Jesuse.

—Vo'oxuc ti jt'ujoxuc onoxe, ch'aco me abaic yo' bu li jbabeloniaetique yu'un ja' yechic chquil chac c'u cha'al li ants tol sa' yajmule. Mu me xapasic chac c'u cha'al tspasique, yo' mu teyuc capal xavich'ic o castico achi'uquique. ⁵ Yu'un toj ep smulic. Li Rioxe mu xch'ay xa'i li c'usitic chopol tspasique. ⁶ Ti ep i'libajinvanique, yech'o ti ep chich'ic castico uque. ⁷ Ti jay'ech'el istoy sbaique, ti jay'ech'el ja' no'ox ispasic c'usi chal yo'onique, ja' yech chich'ic castico, ja' yech ch-oq'uic. Yu'un ja' yech tsnopic chac li'i: “Li vo'otique ich'bilotic ta muc' yu'un scotol crixchanoetic chac c'u cha'al ich'bil ta muc' jun ants preserente. Ma'uc yechotic chac c'u cha'al jun me'anal ants, muc bu abol jbatic”, xiic. ⁸ Mu sna'ic mi más chich'ic castico. Ta xchamic o jlom. Jlom chat yo'onic ta x'oq'uic yu'un ti icham xchi'ilique. Chtal vi'nal noxtoc. Li steclumalique chc'ac' sjunlej. Yu'un tsots tajmec syu'el li Rioxe ti chac' casticoe.

⁹ 'Li preserenteetic ta sjunlej balamile ti mu xich'ic ta muc' li Rioxe, ti ja' no'ox ispasic c'usi chal yo'onic chac c'u cha'al li jbabeloniaetique, ta x'oq'uic ta xat yo'onic ti c'alal chilbeic xch'aialal li steclumal jbabeloniaetique. ¹⁰ Nom ta sva'an sbaic yu'un xi'el sba chilik ti tsots castico chich'ic li jbabeloniaetique. “¡Povre jbabeloniaetic, lalajic ta ora! Xi'biloxuc to'ox, pero jliquel lalajic”, xiic.

¹¹ 'Li j'equetic ta balamile ta xat yo'onic, ta x'oq'uic uc ti ilaj li jbabeloniaetique, yu'un mu xa much'u sman li c'usitic ta xchonique. ¹² Li c'usitic ta xchonique oy naca oro, oy naca plata, oy co'ol xchi'uc sat anillo. Xchi'uc perlaetic, xchi'uc lequiquil poc', xchi'uc morado poc', xchi'uc sat

xela poc', xchi'uc tsajal poc'. Ta xchonic noxtoc muil te'etic, xchi'uc c'usitic pasbil ta sts'uts'up elefante, xchi'uc c'usitic pasbil ta te' ti lequic sbae, oy naca covre, oy naca taq'uin, oy pasbil ta marmolton. ¹³ Ta xchonic noxtoc canela, pimienta, bec'tal pom, mirra, vino, aceite, arina, trigo. Ta xchonic noxtoc vacax, chij, ca', carreta-ca'. Ta xchonic noxtoc crixchano yu'un chbatic ta mozoil. ¹⁴ Li j'equeletique ja' yech chalic chac li'i: "Ti cuxlicuc to ti jbabeloniaetique, ta to smanic scotol li c'usitic lelec sba chilique. Pero mu xa much'u sman yu'un ilaj xchi'uc sc'ulejalic", xiic.

¹⁵ 'Ti much'utic ep ispasic canal ta Babiloniae, nom isva'an sbaic yu'un xi'el sba chilic ti tsots castico chich'ic ti jbabeloniaetique. Ta x'oq'uic, ta xat yo'onic yu'un scotol li c'usitic ta xchonique ja' to'ox ta smanic. ¹⁶ "¡Povre jbabeloniaetic! Ti steclumalique co'ol to'ox xchi'uc jun ants ti sts'acubtasoj sbae, ti lequic sba sc'u'e, oy morado xchi'uc tsoj. Oy snats'. Ti snats'e oy oro, oy co'ol xchi'uc sat anillo, oy perla. ¹⁷ Pero jliquel ilaj xchi'uc sc'ulejalic", xiic.

'Scotol li jts'otbarcoetique, xchi'uc li jxanub-tasejbarcoetique, xchi'uc li pasajeroetic ta barcoe, xchi'uc scotol ti much'utic ta x'abtejic ta mar xchi'uc li sbarcoique, nom isva'an sbaic uc. ¹⁸ C'alal iyilbeic xch'ailal li muc'ta jteclum Babiloniae, i'avanic: "Ch'abal yan jteclum chac c'u cha'al li jteclum ic'aq'ue", xiic.

¹⁹ 'Chlic yac' lum ta sjolic yu'un chat yo'onic, ta x'oc' ta x'avanic: "¡Povre jbabeloniaetic! Ja' ta ataq'uinic ti lic'ulejajoticotic, vo'oticotic ti oy jbarcoticotique. Pero jliquel lalaj acotolic", xiic.

²⁰ 'Vo'oxuc ti li'oxuc xa ta vinajele, ti avich'o'ojic ta muc' li Rioxe, ti yaj'apoxtoloxuque, ti yaj'alc'opoxuque, muyubajanic ti ilaj li jteclume. Li Rioxe iyac'be stoj ti layilbajinique —xi ti Cajvalt'ic Jesuse.

²¹ Oy jun anjel oy tajmec yip, ispet jp'ej setset ton, co'ol xchi'uc ye molino. Isjip ta mar. Ja' yech iyal chac li'i:

—Ti ton ijip ta mare ibat o ta jmoj. Ja' yech ta xch'ayic ta jmoj xchi'uc steclumalic li jbabelonae-tique. ²² Yech'o un ch'abal xa jvabajom, ch'abal xa j'amarero, ch'abal xa jmusicuero, mu xa c'usi xbac' teyo'e. Mu xa much'u ta x'abtej ta c'usuc no'ox abtelal, mu xa much'u ta xjuch'un. ²³ Mu xa c'usi chac' xjobal chac c'u cha'al li lamparae, mu xa much'u chnupun. Ac'u mi ich'bilic to'ox ta muc' tajmec li jmanolajeletique li jchonolajeletic teyo'e, pero ilaj xa scotolic, yu'un ja' islo'loic scotol li crixchanoetic ta sjunlej balamile.

²⁴ 'Ti i'ac'batic tsots castico ti jbabeloniaetique, yu'un ja' ismilic ti yaj'alc'optac Rioxe xchi'uc ti much'utic yich'o'ojic ta muc' Riox ti butic nacajtique —xi li anjele.

19

Ja' li' yalaj ti ep crixchanoetic tey ta vinajel chich'ic ta muc' Riox iyil ti Juane

¹⁻² Ts'acal to ica'i ch-avan ep crixchanoetic ta vinajel:

Coliyalbotic li Cajvaltique ti lispojotic xae, ti muc xquich'tic casticoe.

Stuc no'ox oy syu'el.

Stuc no'ox chquich'tic ta muc' yu'un lec tajmec li c'usi tspase.

Iyac'be xa castico yu'un smulic li jbabeloniaetique ti ich'bilic to'ox ta muq'ue.

Yu'un ja' ta smulic ti isoc li crixchanoetique chac c'u cha'al tsocvan jun ants ti tol sa' yajmule.

Yu'un ja' ta smulic ti muc xich'ic ta muc' Riox li crixchanoetique.

Ja' istojc noxtoc ti lismilotic ti chitunotic yu'un li Rioxe, xiic.

³ Iyalic noxtoc:

—Coliyalbotic Riox ti i'ochic ta c'oc' ta sbatel osile —xiic.

⁴ Li veinticuatro moletique xchi'uc li chanvo' ti stosoltosol satique, isquejan sbaic, isnijan sbaic, iyich'ic ta muc' ti Rioxe ti tey chotol ta smuc'ta chotlebe.

—Toj lec ti ja' yech ic'ote. Colavalboticotic, Cajval —xiic.

⁵ Ica'i ti oy much'u ic'opoj tal yo' muc'ta chotlebale. Ja' yech iyal chac li'i:

“Colaval”, utic li Rioxe, vo'oxuc ti chatunic yu'une, ti avich'ojic ta muq'ue.

Ta biq'uit ta muc' “colaval”, utic, xi.

⁶ Ica'i ti oy much'utic ep chc'opojique, co'ol xchi'uc bu xpomomet muc'ta uc'um, co'ol xchi'uc bu nopol x'avan chavuc. Ja' yech iyalic chac li'i:

Coliyalbotic li Cajvaltique ti stuc xa tspas mantale. Stuc no'ox oy syu'el.

⁷ Junuc no'ox co'ontic ac'u quich'tic ta muc' yu'un chnupun xa li Cajvaltic Jesuse.

Ts'aquiem xa li yajnile.

⁸ Li sc'u' ac'bile lec tajmec, sac tajmec xjobal,

xiic. Li lequil c'u'ule ja' seña li c'usitic lec ispasic li much'utic yich'o'jic ta muc' ti Cajvaltic Jesuse.

Ja' li' yaloj ti chnupun ya'el ti Cajvaltic Jesuse

⁹ Li anjele liyalbe ti ac'u jts'iba ta vun ti jun yo'onic ti much'utic tacbilic ta iq'uel ti c'alal xnupun ti Cajvaltic Jesuse.

—Melel ti jun yo'onique yu'un ja' yech yaloj li Rioxe —xiyut.

¹⁰ Ijquejan jba, ijnijan jba ta yichon li anjele, chquich' ox ta muc' ti caloje.

—Mu me xaquejan aba, yu'un chitun no'ox yu'un li Rioxe chac c'u cha'al li vo'ote xchi'uc li yan achi'iltaque ti sjunul yo'onic chalic a'yuc sc'oplal li Jesuse. Ja' ich'o ta muc' li Rioxe. Yu'un co'ol chcaltic a'yuc sc'oplal li Jesuse, co'ol chitunotic yu'un li Rioxe chac c'u cha'al ti yaj'alc'optac Rioxe —xiyut.

Ja' li' yaloj ti chcuch yu'un smilel scotol scronta ti Cajvaltic Jesuse

¹¹ Iquil ti jamal li vinajele. Iquil jcot saquil ca'. Li much'u scajlebinoje ja' ti albil onox sc'oplal ti yech scotol li c'usitic chale. Ja' yech chal ti c'u x'elan ijpastique, mu yechuc no'ox chac' castico. ¹² Li sbec' sate xleblajet tajmec, co'ol xchi'uc lebc'oc' yilel. Slapoj ep scorona. Ts'ibabil sbi pero muc much'u xojtiquin, stuc no'ox xojtiquin. ¹³ Li sc'u'e balem ch'ich'. Ja' ti much'u ay yalbotic c'u x'elan yo'on ti Rioxe. ¹⁴ Isnep'letaic li yajtuneltac ti teyic ta vinajele. Li sc'u'ique naca lequic tajmec; sac, ch'abal yic'ubal. Naca saquil ca' scajlebinoj scotolic. ¹⁵ Li yajcapitanique chloc' espada ta ye, lec juxbil yilel, pero ja' li c'usi chale. Persa ta

xch'unbat smantal yu'un li scrontatac ta sjunlej balamile. Ts'acal to ch-ac'batic castico yu'un ti Rioxe ti stuc no'ox oy syu'ele. ¹⁶ Ts'ibabil ta sc'u' xchi'uc ta yo' ti “ja' stot scotol li preserenteetique xchi'uc scotol li jyu'eletique.”

¹⁷ Iquil jun anjel tey va'al ta xojobal c'ac'al. I'avan:

—Ac'u stsob sbaic scotol li xuleme yu'un ch-ac'bat ep sve'elic yu'un li Rioxe. ¹⁸ Yu'un ja' chti'eic li preserenteetic chlaj chamuque, xchi'uc li capitan solteroetique, xchi'uc li much'utic mu xi'ic ta sa'c'ope. Ta xlajic ta xulem xchi'uc sca'ic. Ta xlajic ta xulem noxtoc scotol li much'utic ta scrontainic li Rioxe, ta biq'uit ta muc', ac'u mi mozoinbil, ac'u mi ch'abal —xi.

¹⁹ Li bolome iquil ti stsoboj sbaic xchi'uc li preserenteetic ta sjunlej balamile, xchi'uc yajsolterotac. Yu'un ta x'och yu'unic ac' c'oc' xchi'uc li much'u cajal ta saquil ca'e xchi'uc li xchi'iltaque.

²⁰ Li bolome co'ol itsacatic xchi'uc li otro jcot chon ti tsp'is sba ta yaj'alc'op Rioxe. Ja' ti iyac' iluc syu'el yo' bu li bolome, ja' islo'lo o scotol li much'utic yich'ojbeic seña li bolome, xchi'uc ti iyich'beic ta muc' li sloc'ole. Li bolome xchi'uc li jcot chone ti tsp'is sba ta yaj'alc'op Rioxe, cuxul ijipatic ochel ta muc'ta c'oc' yo' bu chtil xchi'uc asuvree. ²¹ Yan li crixchanoetic ti ixchi'inic li bolome xchi'uc li jcot chone ti tsp'is sba ta yaj'alc'op Rioxe, imilatic ta espada ti chloc' ta ye li much'u scajlebinoj li saquil ca'e. Ilaj scotolic ta xulem, lec inoj scotol li xuleme.

20

Ja' li' yalaj ti jmil jabil li' tspas mantal ta balamil

ti Cajvaltíc Jesuse, ja'o chucul ti pucuje

¹ Ts'acal to iquil jun anjel ta vinajel iyal tal. Stomoj tal syaveal li natilch'ene. Slicoj tal jlic muc'ta carina noxtoc. ² Ja' istsac li tsajal chone, ja' li antivo chone, ja' ti totil pucuje, ja' ti Satanase. Ixchuc ta carina jmil jabil. ³ Isjip yalel ta natilch'en, ismache sti'il, iyac'be seyoal yo' mu xa slo'lo o li crixchanoetic ta sjunlej balamile. Ja'to c'alal sts'aqui li jmil jabile ta xloq'uesat, pero mu xa jaluc ta xcol.

⁴ Ts'acal to iquil ep chotlebaletic. Tey chotajtic li much'utic itic'atic ta pasmantale. Iquil ti tey xch'uletic noxtoc ti much'utic ilajic o ta milel li sc'op Rioxe xchi'uc ti jamal iyalic ti ja' istoj jmultic ti Jesuse. Ja' ti much'utic muc xich'ic ta muc' li bolome, ti muc xich'beic ta muc' li sloc'ole, xchi'uc ti muc xich'beic li sbie xchi'uc li snumeroal ta sti'baique, o mi ta sc'obic. Iquil ti icha'cuxi scotolique. Jmil jabil ispasic mantal xchi'uc ti Cristoe. ⁵ Ja' ba'yi icha'cuxiic. Ti much'utic muc xich'ic ta muc' Cajvaltíc Jesús ti c'alal ichamique, ja'to icha'cuxiic ti c'alal sts'aqui li jmil jabile. ⁶ Ti much'utic ba'yi icha'cuxiique jun xa yo'onic, tey xa xchi'uquic ti Rioxe. Mu xa bu ta xchamic ta xcha'ech'elal. Ja' xa ta xtunic yu'un ti Rioxe xchi'uc ti Cristoe chac c'u cha'al ti paleetique. Jmil jabil tspasic mantal xchi'uc ti Cajvaltíc Jesuse.

⁷ Ti c'alal sts'aqui ti jmil jabile, ta xloq'uesat ta chuquel ti Satanase. ⁸ Chba slo'lo noxtoc scotol li crixchanoetic ta sjunlej balamile yo' stsob o sbaic ta ac' c'oq'ue. Gog xchi'uc Magog sbi scotol li crixchanoetique. Ep tajmec ta stsob sbaic, mu xla j

ta nitel yu'un co'ol xchi'uc li yi'al mare. ⁹ Ta sjunlej balamil chliquic tal, ja' chtal scomonjoyinic li muc'ta jteclum Jerusalene ti st'ujoj Rioxe yo' bu nacajtíc li xch'amaltac Rioxe. Ja' yo'onicuc xch'aybeic sts'unbal. Ti Rioxe chac' tal c'oc' li' ta balamile ja' ta xcham o scotol li much'utic ta xcrontainat oe. ¹⁰ Ti pucuje ti tslo'lo crixchanoetic ta sjunlej balamile, chjipe ochel ta muc'ta c'oc' yo' bu chtil xchi'uc asuvree, ja' yo' bu tiq'uul ti bolome xchi'uc ti jcot chone ti tsp'is sba ta yaj'alc'op Rioxe. Ta c'ac'al ac'ubal tey chich'ic castico ta sbatel osil.

Ja' li' yaløj ti ja'o chal c'u x'elan castico chich'ic li crixchanoetique c'alal tey chotol ta saquil chotlebal ti Cajvaltic Jesuse

¹¹ Iquíl jcot muc'ta saquil chotlebal, ja' tey chotol ti Cajvaltic Jesuse. Li vinajel balamile iquíl isacch'ay. ¹²⁻¹⁵ Iquíl ti tey va'ajtic ta stojol Cajvaltic Jesús scotol li much'utic muc xch'unic ti ja' istoj jmultic ti c'alal ichamique. Tey scotolic, ta biq'uit ta muc'. Ac'u mi ta mar ichamic, ac'u mi ta balamil mucajtíc li spat xoconique, pero li xch'ulelique iloc' tal ta c'otēbal, icha'cuxi scotolic. Ja'o isjam libroetic ti Cajvaltic Jesuse ja' yo' bu ts'ibabil ti c'u x'elan i'ech'ic li' ta sba balamile. Iquíl isjam otro jlic libro noxtoc, ja' yo' bu ts'ibabil sbiic ti much'utic ta xcuxiic ta sbatel osile. Scotol ti much'utic tey va'ajtique muc bu tey ts'ibabil sbiic yo' bu li libro scuenta cuxlejal sbatel osile, yech'o ti chba yich'ic castico xchi'uc spat xoconique. I'albatic ti ch-ochic ta c'oc' ta sbatel osile. Ti c'u x'elan i'ech'ic jujuntal li' ta sba balamile, ja' yech chba stojic. Mi ep c'usi chopol ispasique, tsots castico chich'ic. Mi jutuc no'oxe, ja' no'ox yech mu

masuc tsots castico chich'ic. Sbatel osil ibatic o, ja' xa xcha'ech'elal o ta xchamic.

21

Ja' li' yalaj ti c'u x'elan ti ach' vinajel balamile

¹ Ts'acal to iquil ach' vinajel balamil. Li ba'yi vinajel balamile isacch'ay. Ch'abal xa mar. ² Vo'on li Juanone, iquil iyal tal jun muc'ta jteclum, Ach' Jerusalén sbi, ja' yo' bu ch'abal c'usi chopole. Tey ilic tal ta vinajel yo' bu ti Rioxe. Lec ts'acubtasbil iyal tal, co'ol xchi'uc jun tseb ti chnupune. ³ Ica'i ti oy much'u i'avan ta vinajele:

—Ta xchi'in xa ta naclej crixchanoetic li Rioxe. Li crixchanoetique ja' xa tspasatic ta mantal yu'un li Rioxe. Ja' chajvalinic o ta sbatel osil. ⁴ Ta scusbat ya'lel satic yu'un li Rioxe, mu xa much'u ta x'oc', mu xa much'u ta xcham, mu xa much'u chat yo'on, mu xa much'u c'usi c'ux cha'i. Yu'un ilaj xa sc'oplal ti oy to'ox yeche —xi ti much'u i'avane.

⁵ Ti Rioxe ti tey chotol ta smuc'ta chotlebe, ja' yech iyal chac li'i:

—Li c'usitic oye ta xcach'ubtas scotol. Ts'ibao ta vun scotol yu'un yech li c'usitic ava'ie, ta xc'ot scotol —xiyut.

⁶ Liyalbe noxtoc:

—Icac' xa avil scotol. Vo'on ti ijliques scotole, vo'on chquilde slajeb noxtoc. Li much'u chtaquij sti' ya'ele yu'un ti tsc'an chlecub yo'one, vo'on ta jlecubtasbe li yo'one. Ta matanal ta jlecubtasbe. Li slequil yo'one mu xlaj ta sbatel osil, co'ol xchi'uc ninabvo' ti mu sna' x'uile.

⁷ Li much'utic mu xicta o sbaic li ilbajinele ta xcac'be scuentainic li ach' vinajel balamile. Vo'on

xa yajvalicon. Ja' xa jch'amaltac uc. ⁸ Yan ti much'utic chi'ic o li ilbajinele, xchi'uc ti much'utic mu xiyich'ic ta muq'ue, xchi'uc ti much'utic chopol sjolique, xchi'uc li jmilvanejetique, xchi'uc ti much'utic tsa' yantsique, xchi'uc ti much'utic tsa' yajmulique, xchi'uc li j'iloletique, xchi'uc ti much'utic chich'ic ta muc' santoetique, xchi'uc scotol li jnopc'opetique, ja' ch-ochic ta muc'ta c'oc' yo' bu chtil xchi'uc asuvree. Ja' xa xcha'ech'elal o ta xchamic —xiyut ti Rioxe.

Ja' li' yalaj ti c'u x'elan ti ach' Jerusalene

⁹ Li vucvo' anjeletique ti i'ac'batic jujun sp'isic ti noj ta slajeb casticoe, tal sc'oponon jun.

—Batic, chba cac' avil ti bu chnaqui xchi'uc yajnil li Cajvaltic Jesuse —xiyut.

¹⁰ Ta syu'el ti Ch'ul Espíritue ica'i ti liyic' ech'el ta jp'ej muc'ta vits li anjele. Ja' tey liyac'be quil li muc'ta jteclum ta xyal tale, ja' li ach' Jerusalene, ti ch'abal c'usi chopol teyo'e, ja' ti ilic tal ta vinajel yo' bu ti Rioxe. ¹¹ Li jteclume xojobyan tal ta xjobal ti Rioxe. Li xjobale co'ol xchi'uc ton ti leclec sbae. Co'ol xchi'uc jaspe-ton ti sts'ayayet chac c'u cha'al li nene. ¹² Li jteclume joyol ta corralton, toyol. Oy lajchach'oj sti'il. Li jujun sti'ile tey jujun anjel. Tey ts'ibabil jbitic juchop vo'otic ti lajchachop j'israelotique. ¹³ Oy oxib sti'il ta loq'ueb c'ac'al. Oy oxib sti'il noxtoc ta jujot xocon vinajel. Oy oxib sti'il ta maleb c'ac'al. ¹⁴ Li scorraltional jteclume lajchacoj stanal yoc. Li jucoje tey ts'ibabil jbiticotic jujun li lajchavo' yaj'apoxtoloticotic ti Cajvaltic Jesuse.

¹⁵ Li anjel lisc'opone stomoj smetro naca oro yilel, ja' tsp'is o li jteclume, ja' tsp'is o li jujun sti'ile, ja' tsp'is o li scorraltonale. ¹⁶ Lic sp'is li jteclume. Dos mil doscientos kilómetro li sjamleje. Ja' no'ox yech li snatile xchi'uc li stayleje. ¹⁷ Isp'is noxtoc c'u spimil li scorraltonale, sesenta y cuatro metro iloc' ta p'isel. Li anjele mu jtosuc o metro ispic, co'ol xchi'uc jmetrotic.

¹⁸ Li scorraltonal li jteclume naca tsojtsojtic ton, jaspe sbi. Li jteclume naca oro yilel, pero co'ol xchi'uc nen ti xvinaj saquil osile. ¹⁹ Ta yoc li corraltone leclec sba ton ochem. Li jcoje ja' li jaspe tone. Li xcha'cojole naca yax yax'ulan ton, zafiro sbi. Li yoxcojole spolopolol sbonol li tone, ágata sbi. Li xchancojole naca yaxal ton, esmeralda sbi. ²⁰ Li yo'cojole sac xchi'uc quilantic tsoj li tone, oníce sbi. Li svaccojole tsojtsojtic li tone, cornalina sbi. Li svuccojole c'onc'ontic syaxal li tone, crisólito sbi. Li svaxaccojole yox xchi'uc azul li tone, berílo sbi. Li sbaluncojole c'onc'ontic li tone, topácio sbi. Li slajuncojole c'onc'ontic xyaxal li tone, crisoprásio sbi. Li sbuluchcojole ic'ic'tic li tone, jacinto sbi. Li slajchacojole morado li tone, amatísta sbi. ²¹ Li smac li lajchach'oj ti'corraltone naca perla. Li cayae naca oro yilel, co'ol xchi'uc nen ti xvinaj saquil osile.

²² Yo' bu li jteclume ch'abal xa templo iquil, yu'un tey stuc ti Rioxe ti stuc no'ox oy syu'ele, xchi'uc ti Cajvaltic Jesuse ti icham ta scoj jmulti-que. ²³ Ta jteclume mu xa persauc c'ac'al, mu xa persauc jch'ulme'tic yu'un ja' tsacubtas ta xjobal ti Rioxe xchi'uc ti Cajvaltic Jesuse, yech'o ti sac

li osile. ²⁴ Li crixchanoetic ta sjunlej balamile ti ipojatic yu'un ti Cajvaltic Jesuse ti muc x'ochic ta c'oq'ue, ta xjobal xa no'ox Riox chanavic. Oy tey capal preserenteetic noxtoc. "Colaval", xutic ti Rioxe yu'un ti c'usitic i'ac'bat spasic c'alal li'ic to'ox ta sba balamile. ²⁵ Li sti'iltac jteclume mu xa persauc xich' maquel yu'un ch'abal c'usi tsib-tasvan, muc bu ch-ic'ub. ²⁶ Ti jaylajuntos crixchanoetique chvinaj scotol ti c'u x'elan ip'ijubtasatic yu'un ti Cajvaltique, ja' ti c'usitic lec ispasique. ²⁷ Mu x'och c'usi chopol. Mu x'och li much'utic chopol c'usitic tspasique xchi'uc li jnopc'opetique. Ja' no'ox ta x'ochic ti much'utic tey ts'ibabil sbiic ta libro scuenta cuxlejal ta sbatel osile ti tey stomoj ti Cajvaltic Jesuse ti icham ta scoj jmultique.

22

¹ Li anjele liyac'be quil jun uc'um scuenta cuxlejal ta sbatel osil, sts'ayayet co'ol xchi'uc li nene. Tey chloc' tal ta xchotleb ti Rioxe xchi'uc ti Cajvaltic Jesuse. ² Li uc'ume tey ch-ech' ta o'lol scayail li jteclume. Ta jujot li ti' uc'ume ja' tey ch'iemic li te' scuenta cuxlejal ta sbatel osile. Lajchatos tsatin ta jabil, jutos jujun u. Li yanale ja' mu x'ipaj o scotol li crixchanoetic teyo'e. ³ Teyo'e ch'abal c'usi chopol yu'un ja' tey ta spas mantal stuc ti Rioxe xchi'uc ti Cajvaltic Jesuse. Scotolic ta xtunic yu'un ti Rioxe. ⁴ Sq'uelojbeic xa sat ti Rioxe. Ts'ibabil sbi Riox ta sti'baic. ⁵ Ta jteclume mu sna' x'ic'ub. Muc bu chtun lampara, muc bu chtun xjobal c'ac'al, yu'un ta xjobal no'ox stuc ti Cajvaltique ti sac o li osile. Jun yo'onic xchi'uc Riox ta sbatel osil.

Ja' li' yaloj ti po'ot xa xtal ti Cajvaltic Jesucristoe

⁶ Ta jliquel o ja' yech liyalbe li anjel chac li'i:

—Li c'usitic lacalbee ta onox xc'ot. Li Cajvaltique ti ixch'amunbe ye ti yaj'alc'optaque, ja' listac tal vo'on li yaj'anjelone. Ja' ical ava'iic scotol li c'usitic po'ot xa xlaj taluque, vo'oxuc ti chatuniquue.

⁷ 'Li Cajvaltic Jesuse po'ot xa xtal. Ti much'utic ta xch'unic li c'usitic ts'ibabil li' ta vune ti po'ot xa xlaj taluque, jun yo'onic —xiyut.

⁸ Vo'on li Juanone ica'i iquil scotol. Ti c'alal laj ca'ie, ti c'alal laj quil scotole, ijquejan jba, ijnijan jba ta yichon li anjele ti liyac'be quil scotole yu'un chquich' ox ta muc' ti caloje.

⁹ —Mu xaquejan aba, yu'un chitun no'ox yu'un li Rioxe chac c'u cha'al li vo'ote xchi'uc lachi'iltaque, ja' ti yaj'alc'optaque, xchi'uc li much'utic ta xch'unic li c'op li' ts'ibabil ta vune. Ja' ich'o ta muc' li Rioxe.

¹⁰ 'Li c'usitic li' ts'ibabil ta vune jamal me xaval yu'un po'ot xa xlaj taluc. ¹¹ Li much'utic chopol c'usi tspasique ac'u spasulanic o mi mu sc'an xictaique. Yan li much'utic lecubtasbil xa yo'onic yu'un ti Rioxe, ja' ac'u spasic li c'usitic leque, mu me spasic li c'usitic chal yo'onique —xiyut li anjele.

¹² Ti Cajvaltic Jesuse ja' yech chal chac li'i:

—Po'ot xa xisut tal. Chtal calbe bu chbatic ta sbatel osil scotol li crixchanoetique. Mi lec i'ech'ic ta balamile, chtalic li' ta vinajele. Mi chopole, ch-ochic ta c'oc'. ¹³ Vo'on ijliques scotol, vo'on chquilbe slajeb noxtoc. Vo'on ti cuxulon oe —xi.

14 Jun yo'onic ti much'utic tsc'anulanbeic per-tonal ti Cajvaltic Jesuse yo' xu' chba slo'beic o sat li te' scuenta cuxlejal ta sbatel osile, yo' xu' ch-ochic o ta muc'ta jteclume. 15 Yan li much'utic chopol sjolique, xchi'uc li j'iloletique, xchi'uc ti much'utic tsa' yantse, xchi'uc ti much'utic tsa' yajmule, xchi'uc li jmilvanejetique, xchi'uc ti much'utic chich'ic ta muc' santoetique, xchi'uc scotol li jnopc'opetique, mu xu' ch-ochic ta muc'ta jteclum.

16 Ti Cajvaltic Jesuse ja' yech liyalbe chac li'i:

—Vo'on Jesuson, ijtac tal caj'anjel, layalbe xa li c'usitic chlaj taluque yo' xavalbe o scotol li much'utic yich'ojicon ta muq'ue. Vo'on smomon David, vo'on sq'uexolon yu'un ta jpas mantal ta sbatel osil. Ti c'alal xavilic chitale, ana'ojic xa ti icuch xa avu'unic scotol li ilbajinele. Ja' chac c'u cha'al xloc' tal li muc'ta c'anale, ana'ojic ti po'ot xa sacube —xiyut.

17 Ti Ch'ul Espiritue xchi'uc vo'otic ti yajnilotic ya'el ti Cajvaltic Jesuse “la' ta ora”, chcitic ti Cajvaltic Jesuse. Ti much'utic cha'iic li c'op li' ts'ibabile, “la' ta ora”, chiicuc uc.

Ti much'utic chtaquij sti'ic ya'ele ti tsc'an chle-cub yo'onique, ac'u yich'ic ta muc' ti Jesuse. Ta matanal chlecutbat li yo'onique, ta xcuxiic ta sbatel osil.

18 Ti much'utic cha'iic li c'op li' ts'ibabil ta vune, ja' li c'usitic po'ot xa xlaj taluque, mi tsp'olesique, ja' yech yepal ch-ac'batic castico yu'un ti Rioxe chac c'u cha'al li' ts'ibabil ta vune. 19 Ja' no'ox yech noxtoc, mi oy much'u mu xich' ta muc' scotol li c'op li' ts'ibabil ta vune ti chal li c'usitic chlaj

talunque, mi mu jamluc chal ti c'u yepal ts'ibabile, mu xu' x'och ta muc'ta jteclum yo' bu ch'abal c'usi chopole. Mu xba slo'be sat li te' scuenta cuxlejal ta sbatel osile chac c'u cha'al li' ts'ibabil ta vune.

²⁰ —Melel ti po'ot xa xisut tale —xi ti Cajvaltlic Jesuse, ja' ti liyalbe scotol li c'usitic ical ava'iique.

Toj lec ti ja' yech chc'ote. “Cajval Jesús, la' me ta ora”, xcut.

²¹ Ac'u yac'boxuc crasia acotolic ti Cajvaltlic Jesucristoe.

**Sc'op riox: ja' li' yaløj ti chac' jcuxlejaltic ta
sbatel osli ti cajvaltíc Jesucristoe
New Testament in Tzotzil Zinacantan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Zinacantan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f6d89cf8-4336-5296-a8d0-5fb6684eee12